

BREAK

BREAKING THE CYCLE



**ΕΝΑΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ
ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ ΑΝΑΜΕΣΑ
ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ**

SPAIN × BANGLADESH × GREECE × INDIA × MADAGASCAR × NEPAL

ΕΚΔΟΣΗ: ΜΑΪΟΣ 2018

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ:

- * Anita Neupane Thapaliya
- * Cristina Ruiz Martin-Mora
- * Ελένη Αθανασοπούλου
- * Fitiavana Ramamisoa
- * Katarzyna ReyesCzechowicz
- * Koloina Andriambolason
- * Mahendra Kumar
- * Mahendra Prasai
- * Miora Rakotonao
- * Najaina Tovohasimbavaka
- * Ranto Andrianarison
- * Samjhana Ghimire
- * Satish Kumar Singh
- * Βαγγέλης Κοσμάτος

ΔΙΟΡΘΩΤΗΣ:

- * Charles Snyder

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΡΑΦΙΚΩΝ:

- * Mitoz Wszotek

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ:

- * Centro Rural Joven Vida, Ισπανία

ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ:

- * Συνασπισμός Υγείας Γυναικών από το Μπαγκλαντές, Μπαγκλαντές
- * Κέντρο Έρευνας και Δράσης για την Ειρήνη, Ελλάδα
- * Κέντρο για την Υγεία και την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ινδία
- * Νεότητα Πρώτα, Μαδαγασκάρη
- * Κέντρο Νομικής Βοήθειας και Συμβουλευτικής Υποστήριξης, Νεπάλ

© <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>



Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

Αυτό το έγγραφο είναι διαθέσιμο στη σελίδα του Σπάζοντας τον Κύκλο:

www.gbvamongyouth.com

Για περισσότερες πληροφορίες ή για να σχολιάσετε σχετικά με το έγγραφο, e-mail: **info.cerujovi@gmail.com**

Εδώ θα βρείτε την Ελληνική μετάφραση του «Οδηγού για την πρόληψη της Έμφυλης Βίας ανάμεσα στους Νέους» του προγράμματος «Σπάζοντας τον Κύκλο». Το Κέντρο Έρευνας και Δράσης για την Ειρήνη ετοίμασε αυτήν την μετάφραση με την υποστήριξη του Centro Rural Joven Vida. Το Κέντρο Έρευνας και Δράσης για την Ειρήνη είναι υπεύθυνο για όποια χρήση μπορεί να γίνει του περιεχομένου. Το Centro Rural Joven Vida δεν έχει προϋπογράψει ούτε έχει εγκρίνει το περιεχόμενο της μετάφρασης. Η επίσημη έκδοση του «Οδηγού για την Πρόληψη της Έμφυλης Βίας ανάμεσα στους Νέους» βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.gbvamongyouth.org>

Με οικονομική υποστήριξη από:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση των περιεχομένων, τα οποία αντικατοπτρίζουν μόνο την οπτική των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση θα γίνει με τις πληροφορίες που εμπεριέχονται σε αυτό.



ΣΠΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ

Πρόγραμμα No.

590028-EPP-1-2017-1-ES-EPPKA2-CBY-ACPALA
with the Education, Audiovisual and Culture
Executive Agency

www.gbvamongyouth.org

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΣΕΛΙΔΕΣ 4

2. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ, ΣΕΛΙΔΕΣ 5

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΣΕΛΙΔΕΣ 6

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, ΣΕΛΙΔΕΣ 6-7

5. ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A) Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ, ΣΕΛΙΔΕΣ 8-12

B) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΣΕΛΙΔΕΣ 13-28

C) ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ, ΣΕΛΙΔΕΣ 29-35

D) ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΕΣ, ΣΕΛΙΔΕΣ. 36-42

E) ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ, ΣΕΛΙΔΕΣ 43-53

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΣΕΛΙΔΕΣ 54

A) ÉVALUATION DE LA SESSION, ΣΕΛΙΔΕΣ 56

B) ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΣΕΛΙΔΕΣ 57

7. ΠΗΓΕΣ, ΣΕΛΙΔΕΣ 58

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το **Σπάζοντας τον Κύκλο**, που ξεκίνησε το 2017, είναι ένα πρόγραμμα που στοχεύει στη δόμηση ικανοτήτων στους νέους, αυξάνοντας την ικανότητα των οργανώσεων που εργάζονται στην περιοχή της έμφυλης βίας, απαντώντας στην ανάγκη για συγκεκριμένες, καινοτόμες μεθόδους και προγράμματα για να δουλέψουν με τους νέους επάνω στην πρόληψη και την αντίσταση κατά της έμφυλης βίας. Το πρόγραμμα σκοπεύει να δομήσει, να ξεκινήσει και να ενδυναμώσει τόσο νέα όσο και ήδη υπάρχοντα προγράμματα, που μάχονται κατά της έμφυλης βίας σε διαφορετικά σημεία του κόσμου και να παράσχει εργαλεία για εργασία με τους νέους ανθρώπους.

Με στόχο την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας και τις ανταλλαγές στη μάχη ενάντια στην έμφυλη βία όπως επίσης και την προώθηση της πολυεθνικής ανεπίσημης εκπαιδευτικής κινητικότητας, το πρόγραμμα διεξήχθη από οργανισμούς έξι χωρών: το CERUJOVI (Ισπανία),

το Κ.Ε.Δ.Ε. (Ελλάδα), το BWHC (Μπαγκλαντές), το LACC (Νεπάλ), το CHSJ (Ινδία) και ΠΡΩΤΑ Η ΝΕΟΤΗΤΑ (Μαδαγασκάρη). Επισκέψεις μελέτης, διεθνείς και εθνικές εκπαιδεύσεις και τοπικά εργαστήρια έχουν επιτρέψει σε αυτό το εγχειρίδιο να δοκιμαστεί και να παρουσιάσει αποτελεσματικά εργαλεία για την εργασία με τους νέους στον τομέα της έμφυλης βίας, ώντας το παρόν εκπαιδευτικό εγχειρίδιο, το οποίο αναπτύχθηκε ως μία συνεργατική δουλειά ανάμεσα σε αυτούς τους οργανισμούς και είναι, για τον λόγο αυτό, το αποτέλεσμα των κοινών γνώσεων στον τομέα της νεότητας και της έμφυλης βίας. Επιπλέον, αυτό το εγχειρίδιο συνδυάζεται με έναν Οδηγό Καλής Πρακτικής στην πρόληψη της Έμφυλης Βίας, όπου μοιράζονται οι συνεργαζόμενες χώρες τις πρωτοβουλίες τους, προκειμένου να ενθαρρύνουν άλλους να λάβουν δράση ενισχύοντας τη γνώση από τις εμπειρίες που μοιράστηκαν στο προσκήνιο της έμφυλης βίας.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΕΙΝΑΙ:

- Να παράσχει στους εκπαιδευτές επίσημη και ανεπίσημη εκπαίδευση με πληροφορίες και εργαλεία για να δουλέψουν με νέους ανθρώπους στην πρόληψη και τη μάχη κατά της έμφυλης βίας.
- Να συνεισφέρει στην έκθεση και την αμφισβήτηση των συμπεριφορών ανεκτικότητας απέναντι στην έμφυλη βία ανάμεσα στους νέους ανθρώπους.
- Να ενθαρρύνει και να ενδυναμώσει τους νέους ανθρώπους ώστε να αντισταθούν απέναντι στην έμφυλη βία και να αναπτύξουν στάσεις αυτοσεβασμού και αυταξίας μέσω της ενεργητικής τους συμμετοχής στις προτεινόμενες δραστηριότητες.

BREAKING THE CYCLE

Αυτό το εγχειρίδιο είναι ένας οδηγός για εκπαιδευτές σε ομάδες νέων, συνδέσμους, κέντρα, σχολεία ή οποιαδήποτε άλλη δομή, η οποία εργάζεται με και για τους νέους και την ανάπτυξή τους. Το πρόγραμμα μαθημάτων μπορεί να εφαρμοστεί είτε στο σύνολό τους, είτε να επιλεγούν ορισμένες δραστηριότητες και να προσαρμοστούν ανάλογα με τις ανάγκες κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος. Σχεδιάζεται με βάση διαφορετικά βήματα για να χρησιμοποιηθεί στον τομέα των νέων, οπότε ανάλογα με το ποιες ικανότητες απαιτούνται περισσότερο και ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο, είναι πιθανόν να πάει κανείς απευθείας στους όρους και τους στόχους που θέλει να φτάσει.

Με το τέλος αυτού του εγχειριδίου, θα υπάρξει μία γενική οπτική στο πώς τα διαφορετικά στοιχεία συνεισφέρουν στην αναπαραγωγή και τη διαιώνιση της έμφυλης βίας. Την ίδια στιγμή, θα δώσει ορισμένα σημεία - κλειδιά για

την πρόληψη και παύση της έμφυλης βίας με τα δικά τους εργαλεία, ιδιαίτερα στο περιβάλλον των νέων. Οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να αντιληφθούν ιδέες σχετικές με το φύλο, την έμφυλη βία ή το πώς οι κοινωνικές δομές επηρεάζουν τις αντιλήψεις μας για το φύλο. Αυτό το εγχειρίδιο επίσης βοηθά στην αναγνώριση και την ταυτοποίηση των διαφορετικών ειδών της αρρενωπότητας και πώς συνδέονται με την έμφυλη βία και ενθαρρύνει τον ακτιβισμό μέσω της δράσης κατά της έμφυλης βίας. Συνοψίζοντας, βοηθά στο να αποκτηθεί μία γενική κατανόηση των διαφορετικών προσεγγίσεων στην πρόληψη και στην αντίδραση απέναντι στην έμφυλη βία, με στόχο να ξεκινήσουν να λαμβάνονται δράσεις, προκειμένου να σπάσει ο κύκλος της έμφυλης βίας.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

Η βία εναντίον των γυναικών γίνεται αντιληπτή ως μία παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μία μορφή διάκρισης εναντίον των γυναικών και συμπεριλαμβάνει όλες τις πράξεις έμφυλης βίας που έχουν ως αποτέλεσμα ή είναι πιθανό να έχουν ως αποτέλεσμα τη σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή ταλαιπωρία των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιου είδους πράξεων και τον εξαναγκασμό και την αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας, είτε συμβαίνει στη δημόσια είτε στην προσωπική ζωή. Η έμφυλη βία εναντίον των γυναικών θα πρέπει να σημαίνει τη βία που στοχεύει εναντίον μίας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα ή που επηρεάζει τις γυναίκες δυσανάλογα. Η έμφυλη βία έχει τις ρίζες της και ενισχύει τις φυλετικές ανισότητες και δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή έξω από το πλαίσιο των κοινωνικών δομών, των φυλετικών νορμών, που την υποστηρίζουν και την αιτιολογούν. Η έμφυλη βία βλάπτει τις γυναίκες, τις οικογένειες, τις κοινότητες και τις κοινωνίες. Είναι μία παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μία από τις πιο διάχυτες μορφές έμφυλης ανισότητας. Η εξάλειψη της βίας εναντίον των γυναικών συμπεριλαμβάνει την αμφισβήτηση της άνισης διάκρισης της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής δύναμης ανάμεσα στις γυναίκες και τους άντρες και τους τρόπους με τους οποίους αυτή η ανισότητα διαιωνίζεται μέσω των θεσμών σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. (Άρθ. 3d, Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας εναντίον των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας).

Η “έμφυλη βία” και η “βία εναντίον των γυναικών” είναι όροι που συχνά χρησιμοποιούνται εναλλάξ, αφού το μεγαλύτερο μέρος της έμφυλης βίας επιβάλλεται από τους άντρες στις γυναίκες και τα κορίτσια. Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να διαφυλαχτεί η έμφυλη πλευρά της έννοιας, αφού αυτό υπογραμμίζει το γεγονός ότι η βία εναντίον των γυναικών είναι μία έκφραση των ανισοτήτων δύναμης ανάμεσα στις γυναίκες και τους άντρες. Οι όροι χρησιμοποιούνται εναλλάξ μέσα σε αυτόν τον Οδηγό Δράσης, αφού γίνεται πάντα αντιληπτό ότι η έμφυλη βία σημαίνει τη βία εναντίον των γυναικών και το αντίστροφο.

Η βία εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών είναι μία από τις επικρατέστερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο. Δεν γνωρίζει κοινωνικά, οικονομικά ή εθνικά όρια. Υπολογίζεται σε παγκόσμιο επίπεδο ότι μία στις τρεις γυναίκες θα βιώσουν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση στη ζωή τους και σχεδόν το ένα τρίτο (30%) των γυναικών που έχουν υπάρξει σε μία σχέση αναφέρουν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από τον σύντροφό τους (Βία Εναντίον των Γυναικών, ΠΟΥ, 2017).

Οι νέοι άνθρωποι βρίσκονται στο επίκεντρο του προβλήματος ως θύματα αλλά και δράστες της έμφυλης βίας, ώντας επιπλέον και σιωπηλοί μάρτυρες με το να ανέχονται ή να αποδέχονται πράξεις έμφυλης βίας. Σύμφωνα με μία παγκόσμια στατιστική, πάνω από το 50% των σεξουαλικών επιθέσεων διαπράττονται

εναντίον κοριτσιών κάτω από την ηλικία των δεκαέξι (Η.Ε. Γυναίκες, Φορέας Ηνωμένων Εθνών για την Ισότητα των Φύλων και την Ενδυνάμωση των Γυναικών, Στοιχεία: Στατιστικά στοιχεία για τη Βία Εναντίον των Γυναικών και των Κοριτσιών). Επιπλέον, γύρω στα 120 εκατομμύρια κορίτσια, περίπου ένα στα δέκα, έχουν αντιμετωπίσει εξαναγκαστικές σεξουαλικές πράξεις σε κάποιο σημείο της ζωής τους (Η.Ε. Γυναίκες, Γεγονότα και Αριθμοί: Λήγοντας τη Βία Εναντίον των Γυναικών, 2013). Για τον λόγο αυτό, αποτελεί γεγονός μεγάλης σημασίας το να δουλεύουμε στο πεδίο της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των νέων για τις αιτίες και τις επιπτώσεις της φυλετικής ανισότητας, την έμφυλη βία, όπως επίσης και στην παροχή βοήθειας στο να καλλιεργήσουν στάσεις, που να μην αποδέχονται καμία μορφή έμφυλης βίας, τόσο στην παρούσα φάση, όσο και στο μέλλον. Πιστεύουμε ότι οι νέοι άνθρωποι θα πρέπει να είναι στο κέντρο των προσπαθειών στοχεύοντας στην εξάλειψη της έμφυλης βίας σε όλες τις κοινωνίες στον κόσμο και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να εμπλέκονται ενεργά σε όλες τις πράξεις υποστήριξης, πρόληψης και αντίδρασης απέναντι στην έμφυλη βία. Δεδομένου του ότι είναι εξοπλισμένοι με γνώση, ικανότητες και ευκαιρίες να εκτελέσουν δράσεις, οι νέοι άνθρωποι αποτελούν ένα ανεκτίμητο ενεργητικό στη μάχη κατά αυτής της μορφής αδικίας και καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Αυτό το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο σχεδιάστηκε για να είναι ένα άτυπο εργαλείο μάθησης. Η άτυπη μάθηση είναι ένα είδος μάθησης, που δεν λαμβάνει χώρα σε επίσημα περιβάλλοντα. Είναι ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον, το οποίο τοποθετεί τον εκπαιδευτή και τον μαθητευόμενο σε ένα πιο ισότιμο επίπεδο από ότι το παραδοσιακό και το περισσότερο τυπικό περιβάλλον. Εκτιμά τις ανάγκες των συμμετεχόντων περισσότερο από ότι το πρόγραμμα μάθησης του εκπαιδευτή. Είναι επίσης περισσότερο εστιασμένο στο να διευκολύνει τη μάθηση του συμμετέχοντος παρά στο να μεταδίδει πληροφορίες. Σε ένα ανεπίσημο εκπαιδευτικό πλαίσιο, κάθε συμμετέχων φέρνει τη δική του/της εμπειρία και γνώση. Οι συμμετέχοντες εκτιμώνται ισότιμα ως στοιχεία του εκπαιδευτικού συστήματος, η διαδικασία, οι πληροφορίες του εκπαιδευτή και η γνώση. Η ανεπίσημη μάθηση προκαλεί τόσο τον εκπαιδευτή όσο και κάθε συμμετέχοντα να βρει τις δικές του ιδέες, να συζητήσει και να ακούσει.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται σε αυτό το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει επίσης βιωματική μάθηση, η οποία ορίζεται ως: "Η γνώση, οι ικανότητες και/ή οι δυνα-

τότητες που έχουν αποκτηθεί μέσω της παρατήρησης, της προσομοίωσης και/ή της συμμετοχής, που προσφέρουν βάθος και νόημα στη μάθηση εμπλέκοντας το μυαλό και/ή το σώμα μέσα από τη δράση, τον συλλογισμό και την εφαρμογή (Craig, 2006)." Χρησιμοποιεί τους προσωπικούς στοχασμούς, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, παιχνίδια ρόλων, μελέτες περιπτώσεων και τη χρήση των μέσων μαζικής επικοινωνίας ως μέσα απόκτησης και εξάσκησης νέων ικανοτήτων και γνώσης.

Η ανεπίσημη μεθοδολογία αναζητά να εμπλέξει τους συμμετέχοντες περισσότερο, καθιστά τη μάθηση περισσότερο προσωπική και είναι πολύ σχετική με το αντικείμενο αυτής της εκπαίδευσης. Εξαιτίας δραστηριοτήτων που προάγουν την ομαδική δουλειά και την επικοινωνία, τις συνήθειες εξάσκησης στοχασμού και πρακτικές δραστηριότητες, ο μαθητευόμενος/η είναι περισσότερο πιθανόν να είναι ικανός να εφαρμόσει τη γνώση και τις δεξιότητες που αποκτήθηκαν για να λύσει προκλήσεις του πραγματικού κόσμου στην καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΠΕΝΤΕ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΛΛΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

Τρεις δραστηριότητες, που στοχεύουν στην εξερεύνηση των διαφορών ανάμεσα στο φύλο και το γένος, όπως επίσης και στο να αποκτηθεί η γνώση σχετικά με τις διαφορετικές έννοιες που σχετίζονται με το φύλο και το κοινωνικό φύλο.

ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΑ

Πέντε δραστηριότητες για την κατανόηση της έννοιας της αρρενωπότητας, προκειμένου να εκτιμηθεί το πώς ο ηγεμονικός ανδρισμός διαιωνίζει και νομιμοποιεί τη βία και να τους βοηθήσει να αναγνωρίσουν και να προωθήσουν νέες μορφές θετικής αρρενωπότητας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Εννέα δραστηριότητες για την κατανόηση του πώς οι κοινωνικές δομές εδραιώνουν τη βάση για τις ανισότητες των φύλων και για τον λόγο αυτό προάγουν τη διαιώνιση άδικων και επιβλαβών συμπεριφορών απέναντι σε γυναίκες και κορίτσια και πώς οι κοινωνικές κατασκευές μπορούν να μεταβληθούν.

ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ

Έξι δραστηριότητες για την πληροφόρηση σχετικά με τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια στην ηγεσία και πώς μπορούν να συσχετιστούν με την έμφυλη βία και για να βοηθήσουν τους νέους συμμετέχοντες να αναπτύξουν ένα πλάνο δράσης με εφαρμόσιμες δραστηριότητες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στο επίπεδό τους.

ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

Πέντε δραστηριότητες για να δομηθεί η γνώση και να γίνει ενημέρωση σχετικά με τις διαφορετικές μορφές, τις αιτίες και τις συνέπειες της βίας, που ασκείται σε βάρος των γυναικών και των κοριτσιών.

1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

1.1	ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ, ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ...	15 min.
1.2	ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ Ή ΦΥΛΟ	30 min.
1.3	ΖΕΥΓΑΡΙ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	30 min.

2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΟΜΗ

2.1	Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΕΝΙΕΣ	30 min.
2.2	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ	30 min.
2.3	ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	60 min.
2.4	Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΣ	60 min.
2.5	ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥΝ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ	60 min.
2.6	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ	60 min.
2.7	ΟΙ ΠΙΣΤΟΙ	60 min.
2.8	Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑΣ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	30 min.
2.9	ΟΧΙ ΤΟΣΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΑ "ΑΣΤΕΙΑ"	20 min.

3. Η ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

3.1	ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ	50 min.
3.2	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΜΥΘΟΙ	30 min.
3.3	ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ	90 min.
3.4	ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΣΜΕΝΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ	15 min.
3.5	Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	60 min.

4. Η ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΑ

4.1	ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΑ	45 min.
4.2	ΣΦΙΞΕ ΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ	30 min.
4.3	Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ	60 min.
4.4	ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΛΞΗ	20 min.
4.5	Ο ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗ ΒΙΑ	45 min.

5. ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ

5.1	ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΓΕΤΗ	45 min.
5.2	Η ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ	45 min.
5.3	ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΑ ΕΧΟΥΝ ΑΚΟΥΣΕΙ ΟΛΑ	20 min.
5.4	ΠΑΡΕ ΘΕΣΗ	60 min.
5.5	Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΚΥΚΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	30 min.
5.6	ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΑΣΕΤΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ	60 min.



1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ

1.1. ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ, ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ...



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού



15 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να ανακαλύψουμε τις διαφορές τις οποίες βλέπουμε ανάμεσα σε γυναίκες και άντρες μέσα από τις δικές μας εμπειρίες.



ΥΛΙΚΟ

Χαρτόνια
Μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Δώστε μία κάρτα σε κάθε γυναίκα, με τη δήλωση, "Είμαι χαρούμενη, είμαι γυναίκα" και δώστε μία σε κάθε άντρα με τη δήλωση, "Είμαι χαρούμενος, είμαι άντρας"
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν ατομικά γιατί είναι χαρούμενοι που είναι άντρες ή γυναίκες και πείτε τους να σημειώσουν τους λόγους στο χαρτί με τη δήλωση. Δώστε τους πέντε λεπτά να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διπλώσουν το χαρτί από τη μεριά που θα βρουν τη δήλωση, "Αν ήμουν ένας άντρας/μία γυναίκα, θα..." και πείτε τους να σημειώσουν μία λίστα ευχών αν είχαν το αντίθετο φύλο. Δώστε τους πέντε λεπτά να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τα αποτελέσματα τους και να βρουν ομοιότητες. Έπειτα, χρησιμοποιείστε τα αποτελέσματα για να εισάγετε τα θέματα της αρσενικής και θηλυκής ταυτότητας, από τη στιγμή που οι απαντήσεις πάντα θα τις επισημαίνουν.

1.2 ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ Η ΦΥΛΟ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά / Συζήτηση στην Ολομέλεια



30 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν τις διαφορές ανάμεσα στο βιολογικό φύλο και την κοινωνική κατασκευή του κοινωνικού φύλου.



Να εξερευνήσουν τις απόψεις σχετικά με το τι σημαίνει να είσαι αγόρι ή κορίτσι στην κοινωνία που ζούμε.



ΥΛΙΚΟ

Χαρτόνι με τον τίτλο ΦΥΛΟ / Χαρτόνι με τον τίτλο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ

Χαρτόνια με κάθε δήλωση κοινωνικού φύλου ή φύλου / Κόλλα

- Ξεκινήστε με έναν σύντομο ορισμό του κοινωνικού φύλου και του φύλου:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



Φύλο (βιολογικό): Αυτό αναφέρεται στα βιολογικά χαρακτηριστικά με τα οποία έχουν γεννηθεί άντρες και γυναίκες. Είναι παγκόσμια και γενικά μόνιμα, π.χ. οι άντρες δεν μπορούν να θηλάσουν, οι γυναίκες έχουν έμμηνο ρύση.

Φύλο (κοινωνικό): Αυτό αναφέρεται στους κοινωνικά κατασκευασμένους ρόλους και τις ευθύνες που έχουν ανατεθεί στους άντρες και τις γυναίκες από την κοινωνία. Οι νόρμες του κοινωνικού φύλου δεν είναι βιολογικά δεδομένα. Τα κορίτσια και τα αγόρια δεν γεννιούνται γνωρίζοντας πώς πρέπει να μοιάζουν, να ντύνονται, να μιλούν, να συμπεριφέρονται, να σκέφτονται ή να αντιδρούν. οι διαφορές του κοινωνικού φύλου δημιουργούνται από τον πολιτισμό μας - όχι από τη φύση, και μπορούν να αλλάξουν.

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων.
- Προμηθεύστε κάθε ομάδα με τα χαρτόνια για το κοινωνικό φύλο, το φύλο και τις διαφορετικές δηλώσεις.
- Πείτε τους να αναγνωρίσουν αν κάθε δήλωση αναφέρεται στο κοινωνικό φύλο ή το φύλο και κολλήστε τα στο κατάλληλο χαρτόνι (φύλο/κοινωνικό φύλο). Δώστε τους 10 λεπτά για να ολοκληρώσουν αυτή τη δραστηριότητα.
- Συζητήστε κάθε δήλωση σε ολομέλεια.
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες γιατί κατατάσσουν κάθε δήλωση στην κατηγορία "κοινωνικό φύλο" ή "φύλο".

TIPS

- Μπορείτε να αλλάξετε τις δηλώσεις και να προτείνετε τις δικές σας.
- Βεβαιωθείτε ότι μετά από αυτή τη δραστηριότητα οι συμμετέχοντες έχουν την ικανότητα να κατηγοριοποιήσουν όλες από τις ακόλουθες δηλώσεις:
 - Οι γυναίκες μπορούν να γεννήσουν, ενώ οι άντρες δεν μπορούν (Βιολογικό Φύλο).
 - Τα κορίτσια δεν είναι τόσο καλά στα μαθηματικά όσο τα αγόρια (Κοινωνικό Φύλο).
 - Οι γυναίκες μπορούν να θηλάσουν, ενώ οι άντρες δεν μπορούν (Βιολογικό Φύλο).
 - Τα κορίτσια είναι χαμηλών τόνων, ντροπαλά και χαριτωμένα, ενώ τα αγόρια είναι δυνατά και σκληραγωγημένα (Κοινωνικό Φύλο).
 - Τα αθλήματα είναι περισσότερο σημαντικά για τα

- αγόρια από ότι για τα κορίτσια (Κοινωνικό Φύλο).
- Τα κορίτσια χρειάζεται να βρουν έναν καλό σύζυγο. Τα αγόρια χρειάζεται να βρουν μία καλή δουλειά (Κοινωνικό Φύλο).
- Οι γυναίκες μπορούν να μείνουν έγκυες, ενώ οι άντρες δεν μπορούν (Βιολογικό Φύλο).
- Οι γυναίκες δεν μπορούν να οδηγήσουν τρένα (Κοινωνικό Φύλο).
- Οι γυναίκες είναι περισσότερο υπομονετικές από τους άντρες (Κοινωνικό Φύλο).
- Η σεξουαλικότητα είναι πιο σημαντική για τους άντρες από ότι για τις γυναίκες (Κοινωνικό Φύλο).
- Οι γυναίκες μπορούν να έχουν έμμηνο ρύση, ενώ οι άντρες όχι (Βιολογικό Φύλο).

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1.2

**ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΕΝΝΗΣΟΥΝ,
ΕΝΩ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ.**

**ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΚΑΛΑ ΟΣΟ
ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.**

**ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΘΗΛΑΣΟΥΝ,
ΕΝΩ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΟΧΙ.**

**ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΧΑΜΗΛΩΝ ΤΟΝΩΝ, ΝΤΡΟΠΑΛΑ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΑ,
ΕΝΩ ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΑ ΚΑΙ ΣΚΛΗΡΑΓΩΓΗΜΕΝΑ.**

**ΤΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΑΠΟ ΟΤΙ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ.**

**ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΕΝΑΝ ΚΑΛΟ ΣΥΖΥΓΟ.
ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΔΟΥΛΕΙΑ.**

**ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΜΕΙΝΟΥΝ ΕΓΚΥΕΣ,
ΕΝΩ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ.**

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΕΝ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΡΕΝΑ.

**ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΥΠΟΜΟΝΕΤΙΚΕΣ
ΑΠΟ ΟΤΙ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ.**

**Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ ΑΠΟ ΟΤΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.**

**ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΜΜΗΝΟ ΡΥΣΗ,
ΕΝΩ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ.**

1.3 ΖΕΥΓΑΡΙ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού / Συζήτηση στην Ολομέλεια



30 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Ανακεφαλαίωση των διαφορών ανάμεσα στο "φύλο" και το "κοινωνικό φύλο".



ΥΛΙΚΟ

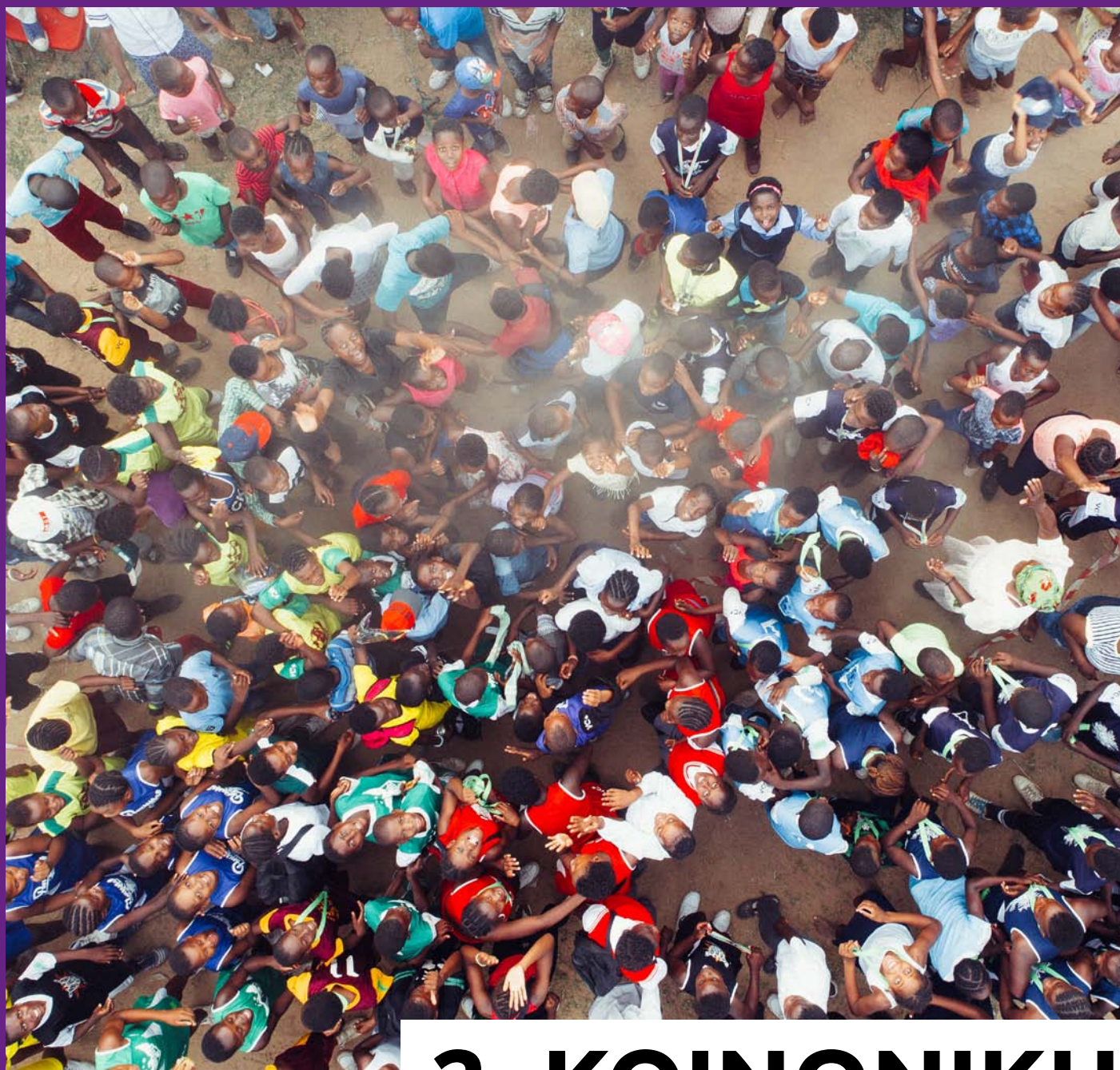
Χαρτόνι / Μαρκαδόροι



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ •



- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια, κατά προτίμηση θηλυκών και αρσενικών και υποθέστε ότι είναι ζευγάρι.
- Παρουσιάστε το ακόλουθο σενάριο:
Έχετε μείνει άτεκνοι για μεγάλο χρονικό διάστημα. Μία νύχτα, ένα τζίνι εμφανίζεται στο όνειρό σας και σας υπόσχεται να σας δώσει ένα παιδί. Όμως, πρέπει να πείτε στο τζίνι αν προτιμάτε αγόρι ή κορίτσι. Διατυπώστε τους λόγους για τους οποίους θα διαλέγατε το καθένα από τα δύο.
- Δώστε χρόνο στα ζευγάρια να συζητήσουν και να επιλέξουν (10 λεπτά). Καταγράψτε τον αριθμό που επιλέγουν αγόρι και αυτά που επιλέγουν κορίτσι. Έπειτα ζητήστε τυχαία από κάθε ζευγάρι να σας δώσει λόγους για την επιλογή του και καταγράψτε τις απαντήσεις.
- Χρησιμοποιήστε τις απαντήσεις για να καταδείξετε ότι ακόμη και πριν από τη γέννηση ενός παιδιού, οι άνθρωποι ήδη εμφανίζουν μία στάση διάκρισης. Από τη στιγμή που γεννιέται ένα παιδί, ξεκινά η διαδικασία προσαρμογής του στον κοινωνικό του ρόλο. Εδώ είναι και το σημείο όπου ξεκινά ο κύκλος των διακρίσεων για τις γυναίκες.



2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

2.1 Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού / Συζήτηση στην Ολομέλεια



30 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν πώς περνούν τα στερεότυπα μέσα από τις γενιές/την παράδοση, πώς γινόμαστε μέρος του μηχανισμού και πώς η αλλαγή εξαρτάται από βαθύτερες διεργασίες



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας

ACTIVITE



- Δώστε τα φύλλα εργασίας σε κάθε συμμετέχοντα.
- Δώστε στους συμμετέχοντες 15 λεπτά να συλλογιστούν και να απαντήσουν τα φύλλα εργασίας τους.
- Ζητήστε τους να μοιραστούν κάποιες από τις απαντήσεις τους στην ολομέλεια (κάτι το οποίο μοιάζει ενδιαφέρον, περίεργο, κάτι το οποίο δεν θα μπορούσε να απαντηθεί από κάποιον κ.λπ.)
- Συλλογιστείτε τις ομοιότητες ανάμεσα στους ρόλους και τις αντιλήψεις των γονιών ή την πράκτική. Υποδείξτε την επιρροή και διαχωρίστε την από τη συμβουλή.

TIPS

- Μία εναλλακτική είναι να χωρίσετε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες (αρσενικά και θηλυκά) και να συμπληρώσουν τις απαντήσεις στο πλαίσιο της ομάδας.
- Βεβαιωθείτε ότι θα δώσετε έμφαση σε ό,τι απαιτείται: ο αναστοχασμός της ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ εμπειρίας των συμμετεχόντων. Σημείωση: δεν υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις. Δεν θα υπάρξει κοινό αποτέλεσμα από μία ομάδα.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.1

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

1. Τι σημαίνει ένας σύντροφος/μία σύντροφος για εσένα?

2. Τι σκέφτεσαι για τον ρόλο σου ως σύντροφος κάποιου/κάποιας?

3. Τι νομίζεις ότι σημαίνουν τα παραπάνω για τη μητέρα/ τον πατέρα/ τον νόμιμο κηδεμόνα σου?

4. Εάν είναι δυνατόν, επίλεξε τον κοντινότερο αρσενικό, θηλυκό, γονέα ή φροντιστή/κηδεμόνα από την παιδική σου ηλικία και σημείωσε με Α (αρσενικό) ή Θ (θηλυκό) για τους ακόλουθους ρόλους, που νομίζεις ότι ταιριάζει καλύτερα.

Το άτομο στο οποίο καταφεύγεις με ένα συναισθηματικό πρόβλημα.		Το άτομο στο οποίο καταφεύγεις όταν είσαι άρρωστος/άρρωστη.	
Το άτομο από το οποίο θα ζητούσες δάνειο / μία οικονομική υποστήριξη.		Το άτομο το οποίο αποφασίζει το μεσημεριανό.	
Το άτομο που κάνει τα καθημερινά ψώνια.		Το άτομο που αποφασίζει τι είναι σωστό και τι λάθος.	
Το άτομο που οδηγεί στην οικογένεια.		Το άτομο το οποίο έρχεται σε επαφή με τις αρχές.	
Το άτομο με το οποίο θα μοιραστείς ένα μυστικό.		Το άτομο στο οποίο καταφεύγεις όταν απειλείσαι.	
Το άτομο το οποίο θα επιλύσει τις διαφορές στην οικογένεια.		Το άτομο το οποίο επιλύει τις διαφορές της οικογένειας με άλλους συγγενείς.	
Τον υπομονετικό γονέα.		Το άτομο στο οποίο καταφεύγεις με ένα επαγγελματικό πρόβλημα.	
Τον γονέα που εμένει στις απόψεις του (που δεν αλλάζει απόψεις ή αποφάσεις εύκολα).		Το άτομο με το οποίο θα πας σε μία παράσταση (θέατρο, συναυλία κ.λπ.)	

2.2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Παιχνίδι ρόλων / Συζήτηση στην Ολομέλεια / Δραστηριότητα Αναστοχασμού



30 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Faire ressortir les représentations et les croyances personnelles; comprendre les attentes sociales et les stéréotypes sexistes, et comment ils sont symbolisés dans la vie quotidienne



ΥΛΙΚΟ

Μία οικογενειακή φωτογραφία.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ •



- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα αντίγραφο μίας στερεοτυπικής οικογενειακής φωτογραφίας, την οποία θα έχετε επιλέξει/βρει εκ των προτέρων.
- Επιλέξτε εθελοντές από την ολομέλεια που επιθυμούν να είναι τα “μέλη” της οικογένειας στη φωτογραφία.
- Επιλέξτε έναν άλλο εθελοντή για να είναι ο “φωτογράφος”.
- Πείτε στον “φωτογράφο” να επιλέξει ποιο μέρος και ποιος ρόλος θα διαδραματιστεί από κάθε εθελοντή και να κάνουν αναπαράσταση τη φωτογραφία με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια.
- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να συζητήσουν την εικόνα που αναπαρίσταται στην ολομέλεια.
- Ρωτήστε τα μέλη της οικογένειας πώς ένιωσαν για τον ρόλο/τη θέση τους.
- Ζητήστε από έναν άλλον εθελοντή να γίνει ο φωτογράφος και να κανονίσει εκείνος τα μέλη της οικογένειας σύμφωνα με τα δικά του/της πιστεύω. Ο φωτογράφος έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει περισσότερα ή λιγότερα μέλη της οικογένειας.
- Δώστε τους λίγο χρόνο να στοχαστούν όλοι μαζί.

TIPS

- Η εικόνα μπορεί να αναπαρασταθεί όσες φορές χρειαστεί με διαφορετικές φωτογραφίες ή διαφορετικά μέλη της οικογένειας.
- Μπορεί επίσης να ζητηθεί από τα ίδια τα μέλη της οικογένειας να τοποθετηθούν τα ίδια.

2.3 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΖΩΗΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Ομαδική Δουλειά / Δραστηριότητα Αναστοχασμού



60 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να γίνουν αντιληπτά τα έμφυλα στερεότυπα που επηρεάζουν τις αποφάσεις ζωής, όπως η εκπαίδευση και το επάγγελμα και να συλλογιστούν στρατηγικές διαχείρισης, τις οποίες χρησιμοποιούμε.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας / Μαρκadόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ •



Χωρίστε ομάδες των τεσσάρων - πέντε ατόμων. Θα βοηθούσε να χωρίσετε τις ομάδες με βάση την ηλικία των συμμετεχόντων ως προς τη δημιουργία ομάδων που εστιάζουν στην εκπαίδευση και άλλων που εστιάζουν στην επαγγελματική ζωή.

- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα το φυλλάδιο εργασίας 2.3 Μέρος Α και πείτε τους να ακολουθήσουν τις οδηγίες. Δώστε τους 15 λεπτά.
- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να μοιραστούν τους στοχασμούς και τις σκέψεις τους στην ολομέλεια.
- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα το φυλλάδιο εργασίας 2.3 Μέρος Β για να το συμπληρώσουν σε ομάδες μέσα σε 15 λεπτά.
- Καθοδηγήστε μία συζήτηση σε ολομέλεια:
 - Προέρχονται όλοι οι περιορισμοί από τα έμφυλα στερεότυπα?
 - Επηρεάζονται οι στρατηγικές διαχείρισης από τους έμφυλους ρόλους και τα στερεότυπα?

TIPS

- Θα βοηθούσε να χωρίσετε τις ομάδες με βάση την ηλικία των συμμετεχόντων ως προς τη δημιουργία ομάδων που εστιάζουν στην εκπαίδευση και άλλων που εστιάζουν στην επαγγελματική ζωή.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες στο να προσπαθήσουν να συσχεφθούν για έμφυλους περιορισμούς και δώστε έμφαση στο ότι πρόκειται για προσωπικούς στοχασμούς και δεν υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.3

PART A

ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ/ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΖΩΗΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΡΣΕΝΙΚΑ Η ΘΗΛΥΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ?

Ποια επαγγέλματα νομίζετε ότι μπορούν να κάνουν οι άντρες, ποια οι γυναίκες και ποια και οι δύο; Σημειώστε ένα Χ στην κατάλληλη στήλη. Σε περίπτωση που πιστεύετε ότι ένα επάγγελμα είναι μόνο για άντρες ή γυναίκες, πρέπει να γράψετε τουλάχιστον έναν λόγο για αυτό.

επάγγελμα	Α	Γ	Γιατί νομίζετε αυτός/αυτή δεν μπορεί να κάνει αυτό το επάγγελμα;
Μάγειρας / Σεφ			
Πολιτικός			
Πιλότος			
Οδηγός λεωφορείου			
Αστυνομικός			
Στρατιωτικός			
Χορευτής / Χορεύτρια			
Νοσοκόμος / Νοσοκόμα			
Γιατρός			
Πυροσβέστης			
Υδραυλικός			
Νταντά			
Καθαριστής / Καθαρίστρια			
Κομμωτής / Κομμώτρια			
Δάσκαλος / Δασκάλα			
Σχεδιαστής / Σχεδιάστρια Μόδας			

→ (Αφού τελειώσετε, δείτε την επόμενη σελίδα)

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.3

PART A

ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ/ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΖΩΗΣ

ARE THERE MEN OR WOMEN JOBS?

Αφού συμπληρώσετε αυτό το ερωτηματολόγιο, μπορείτε να συζητήσετε με την ομάδα σας τις απαντήσεις σας. Παρόλα αυτά, πριν ξεκινήσετε, πρώτα σκεφτείτε:

- Αν η απάντηση για το καθένα ποικίλει ανάλογα με το κοινωνικό φύλο.
- Αν ήταν δύσκολο να βρείτε αιτιολόγηση για την απάντησή σας (ίσως να μην είναι πάντα λογική). Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό?
- Μετά τη συζήτηση, μήπως αλλάξατε γνώμη για κάποιες από τις απαντήσεις σας; Μην διστάσετε να το παραδεχτείτε και σκεφτείτε τις ξανά.

Νομίζετε ότι τα έμφυλα στερεότυπα μπορούν να επηρεάσουν τις εκπαιδευτικές/επαγγελματικές επιλογές κάποιου;

Αν ναι, γιατί;

Αν όχι, γιατί όχι;

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.3

PART B

ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ/ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΖΩΗΣ

1. Αρχικά, εστιάστε μόνο στη στήλη με τον τίτλο ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ και δημιουργήστε μία λίστα των περιορισμών (που σχετίζονται με την επαγγελματική σας πορεία ή την εκπαίδευση), που θεωρείτε μεγάλο κομμάτι της ζωής σας στην παρούσα στιγμή. Οι περιορισμοί θα μπορούσαν να είναι εσωτερικής ή εξωτερικής φύσης. Θα μπορούσαν να είναι περιορισμοί, ενδιαασμοί ή υποχρεώσεις, που νιώθετε ότι δημιουργούν μία σύγκρουση μέσα σας.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	Ε	ΔΕ	
1			
2			
3			
4			
5			

2. Αφού συμπληρώσετε την πρώτη στήλη, περάστε από τις υπόλοιπες και σημειώστε Ε ή ΔΕ, ανάλογα με το ποιοι περιορισμοί από αυτούς που έχουν γραφεί έχουν επιβληθεί σε εσένα (Ε) ή ποιοι είναι επιλογή σου (ΔΕ).
3. Πηγαίνετε στην τελευταία στήλη και γράψτε τι θα μπορούσατε να κάνετε ή αν ήδη κάνετε κάτι για να απομακρύνετε, να αλλάξετε ή να αντιμετωπίσετε κάθε περιορισμό.

2.4. Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Δραστηριότητα Αναστοχασμού



60 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να κατανοήσουν την έννοια γύρω από την πατριαρχία και να αυξήσουν την ικανότητα να εξερευνήσουν τα προνόμια και τους περιορισμούς του να είναι κάποιος άντρας και να κατανοήσουν το πώς αυτό εμποδίζει την επίτευξη της ανθρώπινης δυναμικής και δημιουργικότητας στο μέγιστο βαθμό τους.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες για τις σκέψεις τους ως προς το τι έχουν ακούσει σχετικά με τη λέξη "πατριαρχία".
- Παρουσιάστε την έννοια της πατριαρχίας μέσα από μία συμμετοχική διάλεξη ή βίντεο.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε τέσσερις ομάδες: δύο για τις γυναίκες και δύο για τους άντρες και μοιράστε διαγράμματα στις ομάδες. Σε περίπτωση που χρειάζεται, ζητήστε τους να πάρουν τον ρόλο του άλλου φύλου.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν στο ένα γράφημα τα προνόμια του να είναι άντρας/γυναίκα. Ενθαρρύνετε τους να καταγράψουν σε λίστα όσο το δυνατόν περισσότερες απαντήσεις. Δώστε τους 15 λεπτά.
- Έπειτα από αυτό, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν στην άλλη μεριά του γραφήματος ποιους περιορισμούς έχουν οι άντρες και ποιους οι γυναίκες. Ξανά, ενθαρρύνετε τους να καταγράψουν σε λίστα όσο το δυνατόν περισσότερες απαντήσεις. Δώστε τους 15 λεπτά.
- Τοποθετήστε τα χωριστά στον τοίχο.
- Επιτρέψτε σε έναν διοργανωτή από κάθε ομάδα να εξηγήσει τα συμπεράσματα από τη δική του/της/τους ομάδα και έπειτα επιτρέψτε τους να συζητήσουν για τις παρουσιάσεις τους.
- Διαβάστε κάθε ιστορία από τα φύλλα εργασίας δυνατά. Δημιουργήστε μία συζήτηση βασισμένη στις ακόλουθες ερωτήσεις.
 - Ποιος βάζει τους περιορισμούς;
 - Τι επιδράσεις έχει αυτό στο άτομο;
 - Πώς μπορούν να αφαιρεθούν οι περιορισμοί;
 - Μπορούμε εμείς να εντοπίσουμε περιορισμούς που να ανήκουν σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό φύλο;
 - Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ των περιορισμών που αντιμετωπίζονται από τις γυναίκες και από τους άντρες;

TIPS

- Μπορείτε να κλείσετε το μάθημα αναφέροντας ότι:
 - Και οι άντρες έχουν επίσης περιορισμούς που τους επιβάλλονται εξαιτίας του κοινωνικού τους φύλου, παρόλα αυτά αυτοί είναι λιγότεροι από τα προνόμια που έχουν και πολύ λιγότεροι από τους περιορισμούς των γυναικών.
 - Ορισμένα από τα προνόμια που έχουν οι άνδρες π.χ. οι άντρες είναι κουβαλητές - μπορούν να είναι κουραστικά και για τους άντρες.
 - Οι περιορισμοί εμποδίζουν το σύνολο της δυναμικής τα βάζουν εμπόδια στις σχέσεις και τη δημιουργικότητα.
- Notez que pour les hommes les listes de privilèges sont plus longues que les restrictions. Pour les femmes, les restrictions sont plus nombreuses que les privilèges.
- Insistez sur le fait que toutes les restrictions empêchent d'atteindre le plein potentiel humain et qu'elles affectent beaucoup plus les femmes dans la structure sociale actuelle. Liez les restrictions au déni des droits de l'homme.r

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.4

Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΑΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1. Όταν ο σύζυγός της πέθανε, η Kambalai είχε πέντε παιδιά. Αφού πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες τελετές, πέταξαν αμέσως τη γυναίκα έξω από το σπίτι της. Οι εξ αγχιστείας συγγενείς πήραν τον έλεγχο της γης και του σπιτιού που ανήκε στην Kambalai και τον σύζυγό της. Τα παιδιά δεν επιτρέπονταν μέσα στο σπίτι και έπρεπε να κοιμηθούν σε αγρούς κατά τη διάρκεια των παγωμένων χειμερινών νυχτών. Τα πρωινά της ξεκινούσαν με κακοποίηση από τους εξ αγχιστείας συγγενείς. Στο τέλος, έπρεπε να αφήσει τα παιδιά της με τον αδερφό της και να πάει να μείνει σε ένα άλλο χωριό, προκειμένου να βγάλει τα προς το ζην πουλώντας λαχανικά. Ακόμη δεν έχει ανακτήσει τη γη της.
2. Η Nereea δούλευε σε μία εταιρία και έβγαζε περισσότερα χρήματα από τον σύζυγό της. Όταν έμεινε έγκυος, δεν ήθελε να χάσει τη δουλειά της, επειδή εργαζόταν πολύ σκληρά για να κερδίσει μία καλή θέση. Παρόλα αυτά, τελικά, εξαιτίας όλης της πίεσης που δέχτηκε από την οικογένειά της και τον σύζυγό της, άφησε τη δουλειά της για να φροντίσει τα παιδιά τους.
3. Η Ambubai ανήκει σε μία οπισθοδρομική κάστα. Αυτή εργάζεται σε ένα μικρό χωριό. Αυτή εμπλέκεται σε μία γυναικεία οργάνωση και προάγει την πολιτική τους συμμετοχή στους Panchayats. Είναι μία ενεργή υποστηρίκτρια των Δικαιωμάτων των Γυναικών του Dalit. Αυτό έχει προκαλέσει σάλο στα υψηλά τμήματα της κοινωνικής κάστας. Οι αρχηγοί της κάστας αποφάσισαν να αποβάλουν την Ambubai. Από τότε και στο εξής αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να εκπαιδεύουν τα παιδιά της, να παντρευτούν κ.λπ.
4. Η Susan κέρδισε το μεταπτυχιακό της στην Επιστήμη των Υπολογιστών και τώρα διδάσκει στο Πανεπιστήμιο. Το 80% των φοιτητών είναι άντρες και την πρώτη ημέρα που ήρθε στο μάθημα, κανείς δεν την εμπιστευόταν ως καλή επαγγελματία και καθηγήτρια. Έπειτα από 5 χρόνια αυτή η κατάσταση συνεχίζεται κάθε χρόνο με τους καινούριους μαθητές της.
5. Η Mala παντρεύτηκε στην ηλικία των 14. Οι γονείς της δεν έλαβαν υπόψη τους τα όνειρά της όταν αυτή τους είπε ότι ήθελε να συνεχίσει τις σπουδές της. Η οικογένεια που προέκυψε από το γάμο της δεν της επέτρεψε να συνεχίσει την εκπαίδευσή της. Ο αδερφός της μπορούσε να συνεχίσει την εκπαίδευσή του και είναι γιατρός τώρα. Στα 23 της, η Mala είναι μητέρα τριών παιδιών. Φροντίζει το νοικοκυριό της και τα παιδιά της. Αισθάνεται ότι αν δεν ήταν παντρεμένη σε τέτοια ηλικία, θα μπορούσε να είχε γίνει επιτυχημένη στη ζωή της, όπως είναι ο αδερφός της.
6. Η Maria είναι 19 ετών και ζει με τους γονείς της και το μικρό της αδερφό Mario, ο οποίος είναι 13 ετών. Η Maria πάντα βοηθούσε την μητέρα της με τις δουλειές του σπιτιού, ενώ από τον Mario δεν ζητούνταν ποτέ αυτό. Αυτή έπρεπε να του στρώνει το κρεβάτι, να μαγειρεύει για την οικογένεια ή να καθαρίζει το σπίτι. Τώρα που αυτή έχει μία μερικής απασχόλησης εργασία, αυτή ζήτησε από τον αδερφό της να βοηθήσει τη μητέρα τους με τις δουλειές του σπιτιού. Ο Mario είπε ότι αυτό είναι δικό της καθήκον.

2.5 ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥΝ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Ομαδική Δουλειά



60 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να κατανοήσουν πώς οι θεσμοί και οι δομές δημιουργούν και διατηρούν τη διάκριση και να αναλύσουν τις σχέσεις τους ο ένας με τον άλλον όπως επίσης και τις πηγές τους.

ΥΛΙΚΟ



Χαρτόνι / Μαρκadόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Παρουσιάσετε το μάθημα.
- Ρωτήστε στην ολομέλεια ποιοι θεσμοί έχουν επηρεάσει την κοινωνικοποίηση των αντρών και των γυναικών. Γράψτε τους στον πίνακα.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δώστε τους ένα χαρτόνι και μαρκadόρους.
- Δώστε έναν κοινωνικό θεσμό σε κάθε ομάδα προκειμένου να συζητήσει το πώς αυτός δημιουργεί και διατηρεί τη διάκριση ενάντια στις γυναίκες. Δώστε τους 20 λεπτά.
- Ζητήστε από την ομάδα να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της στην ομήγυρη και αναλύστε τα δεδομένα που παρήχθησαν από τις παρουσιάσεις. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Ποιες είναι οι ομοιότητες σε όλες τις ομάδες;
 - Πώς ελέγχουν τις γυναίκες όλοι οι θεσμοί, οι εκπρόσωποι και οι διαδικασίες;
 - Πώς ελέγχουν τους άντρες αυτοί οι θεσμοί, οι εκπρόσωποι και οι διαδικασίες;
 - Ποιες είναι οι επιδράσεις στις γυναίκες από αυτούς τους θεσμικούς ελέγχους;
 - Ποιες είναι οι επιδράσεις στους άντρες από αυτούς τους ελέγχους;
- Συνοψίστε εξηγώντας πώς όλοι οι θεσμοί ελέγχουν μέχρι ενός σημείου άντρες και γυναίκες και πώς αυτό αυξάνει την ανισότητα ανάμεσα στους άντρες και τις γυναίκες, η οποία μερικές φορές εμφανίζεται ως πολύ φυσική.



TIPS

- Τις πιο πολλές φορές οι θεσμοί ελέγχουν περισσότερο την κινητικότητα, τις ευκαιρίες, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και το σώμα των γυναικών από ότι των αντρών, οπότε είναι απαραίτητο να εργαστούμε σε επίπεδο θεσμών, προκειμένου να απομακρύνουμε τις επιβλαβείς πρακτικές για τη δικαι-

οσύνη των φύλων. Σκεφτείτε όλους τους θεσμούς, τους εκπροσώπους και τις διαδικασίες κοινωνικής κατασκευής, όπως: η οικογένεια, το σχολείο, η θρησκεία, τελετουργίες, οι πρακτικές γάμου, ο χώρος εργασίας, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, η γλώσσα και η παράδοση.

2.6 ΕΤΙQUETTES



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Δραστηριότητα Αναστοχασμού / Παιχνίδι ρόλων



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να βιώσουν το πώς ο μηχανισμός κοινωνικής κατασκευής παράγει τα έμφυλα στερεότυπα και να κατανοήσουν ότι ο καθένας μπορεί να είναι και θύμα και θύτης.



ΥΛΙΚΟ

Χαρτιά post - it / Στυλό / Μολύβια / ετικέτες ρόλων / Παραμάνια / Κασετόφωνο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΜΕΡΟΣ Α

- Ζητήστε έναν εθελοντή και προσκαλέστε τον /την /τους να καθίσουν στο πάτωμα σιωπηλά παριστάνοντας ότι είναι ένα παιδί.
- Καρφισώστε σε κάθε έναν από τους άλλους συμμετέχοντες μία ετικέτα ρόλων ανθρώπων ή θεσμών: μητέρα, πατέρα, σύζυγος, αφεντικό, εκκλησία, επιστήμονας, πολιτικός, καθηγητής-καθηγήτρια, γιος/κόρη κ.λπ.
- Καλέστε τους "ρόλους" να σχηματίσουν έναν κύκλο σφιχτά, όρθιοι, έχοντας το παιδί στο κέντρο.
- Δώστε πολλά χαρτάκια post - it και ένα στυλό / μολύβι σε κάθε ρόλο.
- Πληροφορήστε τον "κύκλο της κοινωνίας" ότι το παιδί στο κέντρο είναι κορίτσι και πείτε τους την ηλικία του.
- Καθοδηγήστε τον "κύκλο της κοινωνίας" να ξεκινήσουν να γράφουν στα post - it τις ευχές τους, τις διαταγές τους, τις συμβουλές τους, τις απαιτήσεις τους για αυτήν, ώντας ο ρόλος, και να τα κολλήσουν στο "μικρό κορίτσι".
- Κρατήστε το ρυθμό τους γραψίματος και του κολλήματος των σημειώσεων.
- Ενθαρρύνετε τους "ρόλους" να επικεντρωθούν στην ταυτότητά τους και να το κάνουν γρηγορότερα.
- Να δώσετε περισσότερα χαρτιά post - it σε όποιον ρόλο τα χρειαστεί.
- Σταματήστε τη διαδικασία όταν το "μικρό κορίτσι" είναι εντελώς καλυμμένο. Μην επιτρέψετε σε κανέναν να αλλάξει μέρος/θέση.

ΜΕΡΟΣ Β

- Καταδείξτε τη θέση στην οποία βρίσκεται το κορίτσι αυτή τη στιγμή εκφράζοντας τα συναισθήματά "της" στην αρχή, κατά τη διάρκεια και στο τέλος της διαδικασίας.
- Επίσης, απευθυνθείτε στους συμμετέχοντες του "κύκλου της κοινωνίας" ρωτώντας τους:
 - Πώς ήταν για αυτούς;
 - Κολλούσαν τις δικές τους απόψεις ή άλλων;
 - Έχουν χαρακτηριστεί με παρόμοιο τρόπο;
 - Πώς τους έκανε όλους η διαδικασία αυτή να νιώσουν;
- Ενθαρρύνετε όλους να μείνουν στη θέση τους και ζητήστε από το "μικρό κορίτσι" να σηκωθεί και να κολλήσει κάποιες από τις πινακίδες της σε όλους, έτσι ώστε κάθε συμμετέχοντας να έχει κάποια.
- Βάλτε τη μουσική να παίζει σε χαμηλή ένταση.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σηκωθούν και να αρχίσουν να περπατούν στον κύκλο. Ζητήστε τους να διαβάσουν τις σημειώσεις στους εαυτούς τους και να τις πετάξουν μακριά / κάτω, ώστε να μην έχουν πια. Δυναμώστε την ένταση της φωνής και επιτρέψτε τους να ολοκληρώσουν τη διαδικασία χωρίς άλλες οδηγίες.
- Όταν δεν θα έχουν πια άλλες ταμπέλες, ενθαρρύνετε τους να κινηθούν ελεύθερα, να αυτοσχεδιάσουν ή να χορέψουν γύρω από τον κύκλο καθοδηγούμενοι από τη μουσική.

TIPS

- Θα ήταν χρήσιμο κάποιο συμβολικό αντικείμενο που να καταδεικνύει την ηλικία του ατόμου στο οποίο τοποθετούνται οι ταμπέλες (ένα παιδικό παιχνίδι, μία σχολική τσάντα κ.λπ.)
- Ο εθελοντής που θα του τοποθετηθούν οι ταμπέλες μπορεί να είναι ένα κορίτσι ή μία γυναίκα οποιασδήποτε ηλικίας. Εδώ το αναφέρουμε ως παιδί / μικρό κορίτσι.
- Μπορούν να δημιουργηθούν περισσότεροι από ένας κύκλοι την ίδια χρονική στιγμή, εφόσον το επιτρέπει ο αριθμός των συμμετεχόντων.
- Βεβαιωθείτε ότι εκπροσωπούνται όλοι οι μεγάλοι θεσμοί και οι μορφές ζωής.
- Ο εθελοντής που θα του τοποθετηθούν οι ταμπέλες μπορεί να είναι αρσενικού φύλου, θηλυκού φύλου ή άφυλο.

2.7 ΟΙ ΠΙΣΤΟΙ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να αναλογιστούν τις εικόνες που αντιπροσωπεύουν τους διαφορετικούς ρόλους των γυναικών και των αντρών στα διαφορετικά συστήματα αξιών και τις διαφορετικές θρησκείες και να κατανοήσουν το πώς η κατασκευή του φύλου μπορεί να επηρεαστεί από τις θρησκείες και τα πιστεύω.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες ανάμεσα στα τέσσερα με έξι άτομα και ζητήστε τους να αναλογιστούν ο καθένας μόνος του για τρία ή τέσσερα λεπτά τα προσωπικά τους πιστεύω. Αν δεν πιστεύουν σε κάποια θρησκεία, αφήστε τους να σκεφτούν τα δικά τους συστήματα αξιών, τις δικές τους ηθικές αξίες κ.λπ. Πείτε τους να σκεφτούν το πώς παρουσιάζονται οι γυναίκες σε αυτά τα πιστεύω.
- Τοποθετήστε τις κάρτες με την κάτω όψη στη μέση της ομάδας. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι έχουν 40 λεπτά και ότι πρέπει να είναι σύντομες οι συζητήσεις τους, ώστε να μπορούν να εξετάσουν όσο το δυνατόν περισσότερες κάρτες. Με αυτόν τον τρόπο, θα πάρουν μία ευρεία οπτική στα θέματα. Μπορούν να ακολουθήσουν θέματα προσωπικού ενδιαφέροντος αργότερα.
- Εξηγήστε τους ότι σε κάθε γύρο ένας συμμετέχοντας παίρνει μία κάρτα, τη διαβάζει δυνατά και έπειτα σχολιάζει τη δήλωση. Έπειτα οι άλλοι έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν με ένα παράδειγμα από τη δική τους θρησκεία ή εμπειρία. Προχωρήστε με έναν άλλο γύρο, με έναν άλλον παίκτη να παίρνει κάρτα.
- Όταν συζητηθούν όλες οι κάρτες ή όταν τελειώσει ο χρόνος συνεχίστε με μία ανοιχτή συζήτηση:
 - Πιστεύουν οι συμμετέχοντες ότι κάποια από τις δηλώσεις ήταν δύσκολο να αντιμετωπιστεί; Γιατί;
 - Είχαν οι συμμετέχοντες αυτές τις σκέψεις πριν να ερωτηθούν;
 - Σε ποιο βαθμό θα πρέπει η ελευθερία της σκέψης, η συνειδητότητα και η θρησκεία να επιτρέπουν για ξεχωριστές πρακτικές μέσα στην κοινωνία των πιστών να παρεκκλίνουν από την ευρύτερη κοινωνία, αντιπροσωπεύοντας τον ρόλο των γυναικών;

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 2.7

ΟΙ ΠΙΣΤΟΙ

Οργανώνουμε σχολεία και μαθήματα, όπου τα παιδιά διδάσκονται για τα πιστεύω.	Έχουμε συγκεκριμένες απόψεις ως προς το ποιον / ποια πρέπει ή δεν πρέπει να παντρευτούμε.
Τα πιστεύω μας μας διδάσκουν όχι μόνο για πνευματικά θέματα, αλλά επίσης το πώς πρέπει να λειτουργεί η κοινωνία.	Μερικές φορές παρεξηγούμαστε από άλλους ή βιώνουμε διακρίσεις.
Πιστεύουμε στη μεταθανάτια ζωή και σε μία τελική κρίση.	Η αγάπη είναι ένα απαραίτητο μάθημα στις ζωές μας.
Έχουμε διαφορετικές τελετουργίες κατά τη διάρκεια σημαντικών εορτών ως άντρες και γυναίκες.	Η στάση μας απέναντι στη ζωή έχει συγκεκριμένες ηθικές νόρμες και διαταγές σχετικά με το γάμο και τη σεξουαλικότητα.
Οι άντρες και οι γυναίκες έχουν ξεχωριστές λειτουργίες και ρόλους στις κοινωνίες μας, για παράδειγμα στις τελετές ηγεσίας.	Έχουμε μία ιδιαίτερη τελετή για να εισάγουμε τα παιδιά μας στην κοινωνία μας.
Έχουμε συγκεκριμένη άποψη για τις εκτρώσεις.	Έχουμε συγκεκριμένη οπτική για την ομοφυλοφιλία.
Φοράμε σύμβολα ή ειδικά ρούχα, ανάλογα με το φύλο.	Έχουμε συγκεκριμένες νόρμες στη νηστεία για τις γυναίκες και τους άντρες.
Ο ρόλος των γυναικών και των αντρών στα ιερά βιβλία και τις γραφές είναι διαφορετικός.	Έχουμε διαφορετικές τελετές ταφής για τις γυναίκες και τους άντρες.
Απαιτείται από εμάς να προσευχόμαστε αρκετές φορές μέσα στην ημέρα.	Τα πιστεύω μας μας παρέχουν ένα εθιμοτυπικό πλαίσιο και οι ηθικές αξίες θεσπίζονται ξεκάθαρα.

2.8 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού



30 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν το πώς η πατριαρχία επηρεάζει τους άντρες και να συλλογιστούν και να μοιραστούν το πώς νιώθουν οι άντρες για τις θέσεις τους στην πατριαρχία.



ΥΛΙΚΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες και φτιάξτε δύο κύκλους -έναν εσωτερικό κύκλο (με άντρες) και έναν εξωτερικό κύκλο (με γυναίκες). Χρησιμοποιώντας τις τεχνικές από την άσκηση με τη γυάλα, πείτε στους συμμετέχοντες στον εσωτερικό κύκλο ότι θα παίξουν ενεργητικά και στους συμμετέχοντες από τον εξωτερικό κύκλο ότι θα παρατηρούν.
- Οι συμμετέχοντες του εσωτερικού κύκλου πρέπει να μοιραστούν μία απάντηση, ένας προς έναν, στην ερώτηση:
 - Πότε νιώθω ταπεινωμένος;
- Αν κάποιος δεν έχει κάτι να μοιραστεί, τότε το άτομο αυτό θα πει "πάσο". Αν όλοι οι συμμετέχοντες πουν "πάσο" η δραστηριότητα χρειάζεται να σταματήσει.
- Όταν όλοι οι συμμετέχοντες πουν "πάσο", η δραστηριότητα σταματάει. Έπειτα, ρωτήστε τα συναισθήματα των συμμετεχόντων του εσωτερικού κύκλου.
- Μετά από αυτό, ρωτήστε του συμμετέχοντες του εξωτερικού κύκλου τι παρατήρησαν και τι ένιωσαν.
- Σαν συμπέρασμα, εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι μέσα στην πατριαρχία πολλές φορές οι άντρες επίσης αισθάνονται ταπεινωμένοι. Η πατριαρχία δίνει ορισμένα προνόμια στους άντρες, αλλά επίσης τους δημιουργεί πίεση να ακολουθήσουν τις νόρμες της, οι οποίες βασίζονται στις διακρίσεις. Η πατριαρχία αποκτηνώνει τους άντρες επίσης.

TIPS

- Μπορείτε να συνοψίσετε το μάθημα με ένα βίντεο, όπου να εξηγείται πώς η πατριαρχία είναι επίσης εναντίον των αντρών. Επίσης, προκειμένου να προκαλέσουν τις έμφυλες κοινωνικές νόρμες διάκρισης, οι άντρες πρέπει να δημιουργήσουν τις νέες δίκαιες νόρμες.

2.9 ΤΑ ΟΧΙ ΚΑΙ ΤΟΣΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΑ “ΑΣΤΕΙΑ”



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Δραστηριότητα Αναστοχασμού



20 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να αντιληφθούμε τα “αόρατα” έμφυλα στερεότυπα στην καθημερινή ζωή και να σκεφτούμε τους ρόλους μας και πώς επηρεάζουμε στη διάδοση τέτοιων αστείων.



ΥΛΙΚΟ

Αντίγραφα διάσημων σεξιστικών αστείων, τα οποία μπορεί να βρεθούν στο ίντερνετ, στα κοινωνικά δίκτυα ή στις διαφημίσεις.

Αστεία και μικρές ιστορίες ή ανέκδοτες, βασισμένες στα έμφυλα στερεότυπα.

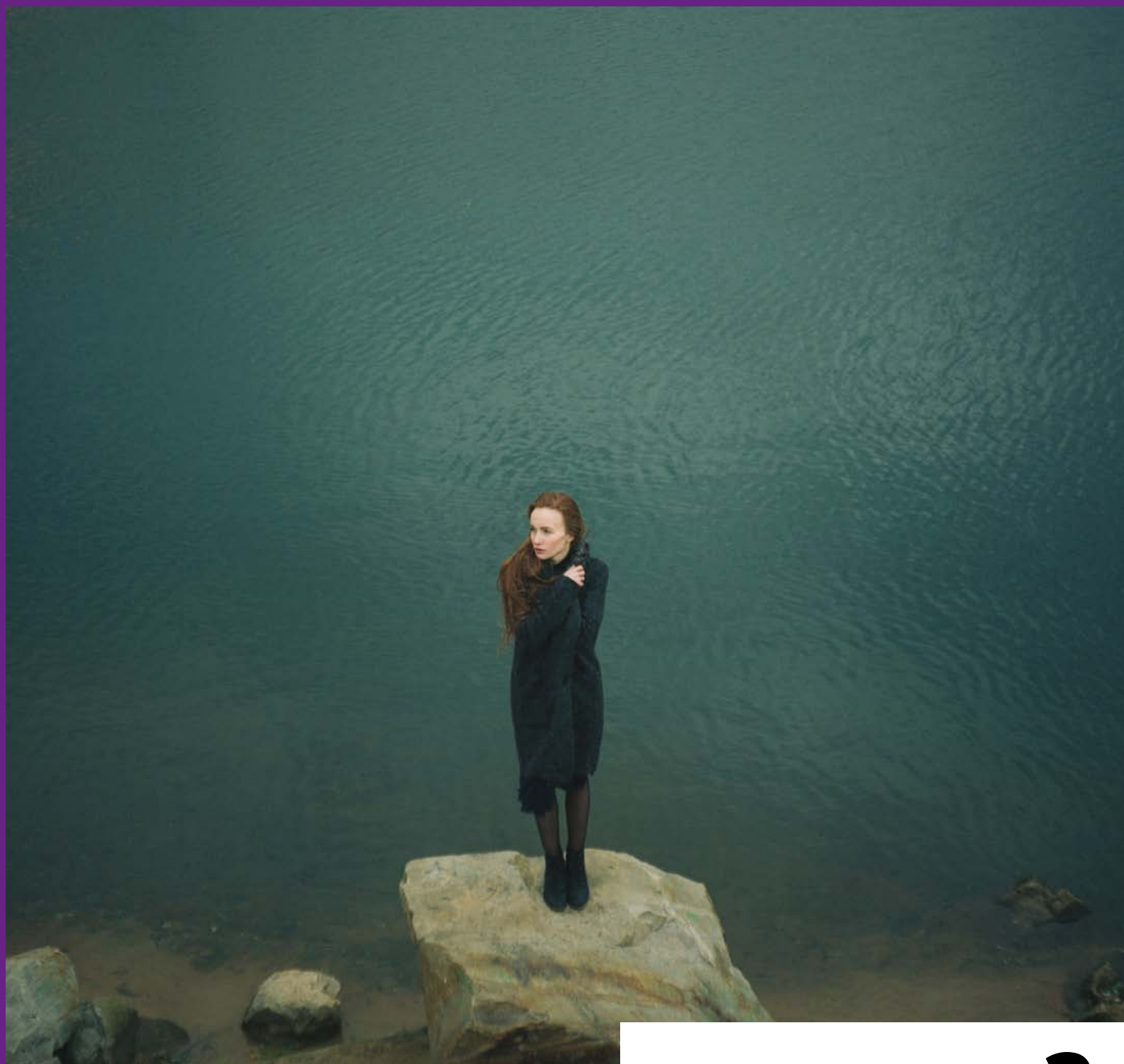
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Δώστε ένα αντίγραφο σεξιστικών αστείων ή εικόνων διάκρισης, οι οποίες να είναι κοινά διαδεδομένες ανάμεσα στους άλλους, σε κάθε συμμετέχοντα.
- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να τις παρατηρήσουν για πέντε λεπτά. Δώστε τους χρόνο να στοχαστούν στο πώς τους κάνουν να αισθάνονται και αν τις έχουν ξανασυναντήσει. Χρησιμοποιείτε κάποιες εικόνες και αστεία από τους συμμετέχοντες ως παράδειγμα και δείξτε τους στους υπόλοιπους συμμετέχοντες στην ολομέλεια. Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να μιλήσουν για αυτές και ενθαρρύνετε άλλους να παρουσιάσουν τα δικά τους αστεία και εικόνες από μόνοι τους.
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν τους έχουν δεχτεί ή ακούσει κάποιο από αυτά τα αστεία ή παρόμοια και από πού προέρχονταν. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν έχουν μοιραστεί αυτά τα αστεία με άλλους. Επιτρέψτε τους να μοιραστούν τις απόψεις και τις εμπειρίες τους.
- Ενθαρρύνετε τους να βρουν άλλα αστεία με βάση τις έμφυλες διακρίσεις που τους ακούγονται γνωστά. Μπορεί επίσης να είναι σχόλια που έχουν βιώσει σε διαφορετικές περιπτώσεις.
- Συζητήστε στην ολομέλεια τον αντίκτυπο των εικόνων, των αστείων και των διαφημίσεων.

TIPS

- Βεβαιωθείτε ότι το υλικό αντιπροσωπεύει διαφορετικά είδη στερεοτύπων (γυναικών και αντρών).



3. ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

3.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά



50 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να αναλογιστούν και να αποσαφηνίσουν οι διαφορετικές μορφές έμφυλης βίας στην κοινωνία μας.



ΥΛΙΚΟ

Χαρτόνι / Μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Εισάγετε την ομάδα στην έννοια της έμφυλης βίας. Εξηγήστε τους ότι η έμφυλη βία μπορεί να εκδηλωθεί με σωματικές, σεξουαλικές και ψυχολογικές μορφές. Κάντε μία σύντομη συζήτηση για όσο είναι απαραίτητο.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των τεσσάρων ατόμων και ζητήστε τους να εξηγήσουν το πώς εκδηλώνονται αυτές οι μορφές μέσα από:
 - Βία του ερωτικού συντρόφου
 - Σεξουαλική βία και παρενόχληση
 - Εμπορία ανθρώπων
 - Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων
 - Παιδικός γάμος
- Δώστε στους συμμετέχοντες 30 λεπτά για ομαδική συζήτηση.
- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να μοιραστούν κάποιες από τις δικές τους σκέψεις.
- Δώστε παραδείγματα για κάθε μορφή έκφρασης της έμφυλης βίας, για να βεβαιωθείτε ότι όλοι οι συμμετέχοντες κατάλαβαν τις διαφορετικές μορφές και αναγνωρίζουν την έμφυλη βία στην κοινωνία και την προσωπική τους ζωή.

TIPS

- Μπορείτε επίσης να δώσετε σε κάθε ομάδα χαρτόνια που να έχουν ήδη γραμμένους τους όρους.
- Σαν παράδειγμα, προσπαθήστε να χρησιμοποιήσετε διαφορετικές μεθόδους, όπως βίντεο, εικόνες, διαλέξεις κ.λπ.

3.2 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΜΥΘΟΙ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά / Συζήτηση στην Ολομέλεια



30 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να αναλύσουν τις προσλαμβάνουσες και βασικές αιτίες της έμφυλης βίας και να αναγνωρίσουν τρόπους αναίρεσης των μύθων και υπογράμμισης των γεγονότων.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Εξηγήστε στην ολομέλεια τι είναι γεγονός και τι μύθος. Δώστε τους μερικά παραδείγματα για να τα αποσαφηνίσετε.
- Ρωτήστε την ολομέλεια αν οι ακόλουθες δηλώσεις είναι γεγονότα ή μύθοι.
- Δώστε στους συμμετέχοντες (μπορείτε να τους χωρίσετε σε δυάδες) ένα φύλλο εργασίας με τη λίστα των δηλώσεων και ζητήστε τους να επιλέξουν ποια πρόταση είναι μύθος ή γεγονός. Δώστε τους δέκα λεπτά.
- Πείτε σε μία δυάδα να διαβάσει και να μοιραστεί την απόφασή της για μία δήλωση. Ενθαρρύνετε τις υπόλοιπες δυάδες να σχολιάσουν αν συμφωνούν ως προς τις δηλώσεις ή όχι.

TIPS

Βεβαιωθείτε έπειτα από κάθε δήλωση ότι οι ομάδες έχουν κατανοήσει τι είναι τα γεγονότα και τι οι μύθοι σε σχέση με την έμφυλη βία και ότι είναι ικανές να κατηγοριοποιήσουν όλες από τις παρακάτω δηλώσεις:

- Η βία είναι ένα έγκλημα, το οποίο είναι πολιτιστικά αποδεκτό, αλλά τιμωρείται από τον νόμο. (Γεγονός)
- Ορισμένες γυναίκες επιζητούν ή προκαλούν τους άντρες να τις βιάσουν, να τις χτυπήσουν ή να τις κακοποιήσουν μέσω την δικής τους συμπεριφοράς. (Μύθος)
- Κανένας δεν ζητά και σε κανέναν δεν αξίζει να βιώνει τον βιασμό. (Γεγονός)
- Οι γυναίκες που ντύνονται με αποκαλυπτικά ρούχα επιζητούν τα προβλήματα και δεν θα έπρεπε να παραπενοούνται αν βιαστούν. (Μύθος)
- Οι άντρες πρέπει να αναλαμβάνουν την ευθύνη τους για τις δικές τους βίαιες πράξεις. (Γεγονός)
- Οι βιαστές είναι ψυχοπαθείς ή άξεστοι, απολίτιστοι και ανεκπαίδευτοι άντρες. (Μύθος)
- Η βίαιη συμπεριφορά είναι ένδειξη αρρενωπότητας. (Μύθος)
- Σε ορισμένους πολιτισμούς η βία είναι ένας τρόπος έκφρασης της αγάπης ενός άντρα. (Μύθος)
- Οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία του σεξ δεν μπορούν να βιαστούν. (Μύθος)
- Ο έγγαμος βιασμός δεν είναι δυνατόν να συμβεί. (Μύθος)
- Οι γυναίκες λένε όχι όταν εννοούν ναι. (Μύθος)
- Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα και την ελευθερία να ντυθούν με τον τρόπο που επιθυμούν και να μην βιασθούν. (Γεγονός)
- Πολλές γυναίκες και κορίτσια βιάζονται από ανθρώπους που είναι κοντά τους, τα ραντεβού τους, τους συντρόφους τους, τους συζύγους τους, τους πατεράδες τους, τους ιερείς, τους φίλους και τους συναδέλφους τους. (Γεγονός)
- Η βία είναι ένα έγκλημα, που δεν θα έπρεπε να δικαιολογείται. (Γεγονός)
- Ο βιασμός αναφέρεται στο σεξ χωρίς συναίνεση, είτε διαπράττεται από τον σύζυγο είτε από οποιονδήποτε άλλον άντρα. (Γεγονός)
- Όταν οι γυναίκες λένε όχι το εννοούν και οι άντρες θα πρέπει να σέβονται τα συναισθήματά τους. (Γεγονός)

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 3.2



ΜΥΘΟΣ

ΓΕΓΟΝΟΣ

	Η βία είναι ένα έγκλημα, το οποίο είναι πολιτιστικά αποδεκτό, αλλά τιμωρείται από τον νόμο.	
	Ορισμένες γυναίκες επιζητούν ή προκαλούν τους άντρες να τις βιάσουν, να τις χτυπήσουν ή να τις κακοποιήσουν μέσω την δικής τους συμπεριφοράς.	
	Κανένας δεν ζητά και σε κανέναν δεν αξίζει να βιώνει τον βιασμό	
	Οι γυναίκες που ντύνονται με αποκαλυπτικά ρούχα επιζητούν τα προβλήματα και δεν θα έπρεπε να παραπονιούνται αν βιαστούν.	
	Οι άντρες πρέπει να αναλαμβάνουν την ευθύνη τους για τις δικές τους βίαιες πράξεις.	
	Οι βιαστές είναι ψυχοπαθείς ή άξεστοι, απολίτιστοι και ανεκπαίδευτοι άντρες.	
	Η βίαιη συμπεριφορά είναι ένδειξη αρρενωπότητας.	
	Σε ορισμένους πολιτισμούς η βία είναι ένας τρόπος έκφρασης της αγάπης ενός άντρα.	
	Οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία του σεξ δεν μπορούν να βιαστούν.	
	Ο έγγαμος βιασμός δεν είναι δυνατόν να συμβεί.	
	Οι γυναίκες λένε όχι όταν εννοούν ναι.	
	Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα και την ελευθερία να ντυθούν με τον τρόπο που επιθυμούν και να μην βιασθούν.	
	Πολλές γυναίκες και κορίτσια βιάζονται από ανθρώπους που είναι κοντά τους, τα ραντεβού τους, τους συντρόφους τους, τους συζύγους τους, τους πατεράδες τους, τους ιερείς, τους φίλους και τους συναδέλφους τους.	
	Η βία είναι ένα έγκλημα, που δεν θα έπρεπε να δικαιολογείται	
	Ο βιασμός αναφέρεται στο σεξ χωρίς συναίνεση, είτε διαπράττεται από τον σύζυγο είτε από οποιονδήποτε άλλον άντρα.	
	Όταν οι γυναίκες λένε όχι το εννοούν και οι άντρες θα πρέπει να σέβονται τα συναισθήματά τους.	

3.3 ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΖΜΕΤΑ ΤΑ ΒΙΝΤΕΟ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια



90 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να ανιχνεύσουν και να στοχαστούν σχετικά με την περιστασεις έμφυλης βίας και να κατανοήσουν το πώς η ρομαντική αγάπη διαιωνίζει τη βία σε μία σχέση.



ΥΛΙΚΟ

Σύντομες ταινίες / Κάρτες

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα δύο κάρτες με διαφορετικά χρώματα.
- Πείτε στους συμμετέχοντες να κρατήσουν τις κάρτες ενώ παρακολουθούν τις μικρές ταινίες.
- Παίξτε μερικές ταινίες σχετικές με την έμφυλη βία.
- Αντιστοιχίστε ένα χρώμα με την απάντηση "ναι" και ένα άλλο χρώμα με την απάντηση "όχι". Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να σηκώσουν μία από αυτές τις κάρτες, βασιζόμενοι στις απαντήσεις τους στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Νομίζετε ότι η σύντομη ταινία "..." αναφέρεται στην έμφυλη βία;
 - Νομίζετε ότι αυτές είναι συνηθισμένες περιπτώσεις;
- Διευκολύνετε μία σύντομη συζήτηση μετά από κάθε ερώτηση και επιτρέψτε στους ανθρώπους και από τις δύο απόψεις να μοιραστούν τους δικούς τους λόγους.
- Κάνετε μία σύντομη αναθεώρηση του τι σημαίνει ρομαντική αγάπη, ώστε οι συμμετέχοντες να διαμορφώσουν ένα συμπέρασμα. Συνδέστε τις σκέψεις τους με τις σύντομες ταινίες και εξηγήστε το πώς η ρομαντική αγάπη διαιωνίζει την έμφυλη βία σε μία σχέση.

TIPS

- Επιλέξτε ορισμένες σύντομες ταινίες που να συνδέονται με την έμφυλη βία σε διαφορετικές μορφές, δείχνοντας περιπτώσεις οι οποίες μπορούν να συμβούν στην καθημερινή ζωή. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο ή περισσότερες ταινίες, όπου η βία είναι περισσότερο ή λιγότερο έκδηλη (όπως με έναν κοντινό σύντροφο, που δείχνει σεξουαλική και σωματική βία).

3.4 ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΣΜΕΝΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Παιχνίδι ρόλων



15 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν το πώς η αποτελεσματική επικοινωνία παίζει ζωτικό ρόλο στην υπεράσπιση.



ΥΛΙΚΟ

Κάρτα με μήνυμα Μαρκαδόρος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Πείτε στους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο και επιλέξτε έναν εθελοντή.
- Γράψτε ένα μήνυμα και δώστε το σε αυτό το άτομο. Ζητήστε από αυτόν / αυτήν να θυμούνται το μήνυμα.
- Πείτε του/της να ψιθυρίσει το μήνυμα στον επόμενο συμμετέχοντα χωρίς να ακουστεί στους υπόλοιπους. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες θα κάνουν το ίδιο όταν λάβουν το μήνυμα, μέχρι να φτάσει στο άτομο που ξεκίνησε. Ζητήστε από τον τελευταίο συμμετέχοντα να πει το μήνυμα που αυτός/ αυτή έλαβε δυνατά.
- Δείξτε το γραπτό μήνυμα και επιτρέψτε τους να αναλύσουν αν το μήνυμα που έλαβαν είναι το ίδιο με το γραπτό μήνυμα.
- Εξηγήστε το πώς η επικοινωνία επηρεάζεται από πολλά στοιχεία και όλα αυτά είναι σημαντικά προκειμένου να παραμείνει ίδιο το μήνυμα από την αρχική του εκπομπή μέχρι και τη λήψη του. Υπογραμμίστε ότι είναι σημαντικό να λάβουν υπόψη τους όλα τα στοιχεία κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας, για να είναι ικανοί να κάνουν αποτελεσματική υπεράσπιση.

TIPS

- Δώστε έμφαση στο ότι ο συμμετέχοντας/ουσα έχει μόνο μία ευκαιρία να δώσει το μήνυμα και το μήνυμα δεν μπορεί να επαναληφθεί.
- Οι συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει να κρατήσουν αρκετή απόσταση ανάμεσα σε αυτούς και στον κύκλο, για να αποφύγουν τη φυσική επαφή.

3.5 ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά / Jeux de rôle / Μελέτες περιπτώσεων



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

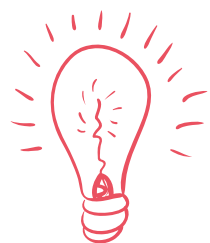
Να κατανοήσουν το ρόλο των σχετικών θεσμών και των ανθρώπων στο σχολικό περιβάλλον.



ΥΛΙΚΟ

Αυτοκόλλητα χαρτιά ή φύλλα / Μαρκαδόρος / Εικόνες / Σχοινί / Ύφασμα που καλύπτει τα μάτια

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν μία ευθεία γραμμή και πείτε τους: "Είμαστε όλοι ίσοι και έχουμε γεννηθεί ελεύθεροι."
- Μοιράστε κάρτες τυχαία στους συμμετέχοντες στις οποίες κάρτες είναι γραμμένη από τη μία μεριά η ταυτότητά τους και από την άλλη μεριά οι αριθμοί:
Οι αριθμοί δίνονται ως +1+2+3+4 και -1-2-3-4, σύμφωνα με την ταυτότητά τους.
Ταυτότητα όπως: προνομιούχοι μαθητές (τουλάχιστον 2 άτομα), μη προνομιούχοι μαθητές (1), καθηγητές, σχολική διοίκηση, αστυνομία, κυβέρνηση, αντιπρόσωποι ΜΚΟ (2), ΔΜΚΟ. Προετοιμάστε δηλώσεις ισάριθμες με τον αριθμό των συμμετεχόντων. Είναι σημαντικό να έχετε έναν ανάλογο αριθμό για κάθε αναπαράσταση και 1 μη προνομιούχο κορίτσι.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διατηρήσουν την εχεμύθεια σχετικά με την ταυτότητά τους.
- Ζητήστε τους να προχωρήσουν αν έχουν θετικούς αριθμούς και να οπισθοχωρήσουν αν έχουν αρνητικούς αριθμούς. (Αν υπάρχει το +1 στην κάρτα, τότε ο μαθητής θα πρέπει να κινηθεί ένα βήμα μπροστά, αν το +2 δύο βήματα, αν το +3 τρία βήματα και αν το +4 τέσσερα βήματα μπροστά. Παρομοίως, αν υπάρχει το -1, τότε ένα βήμα πίσω κ.ο.κ.).
- Ζητήστε από τους καθηγητές/γονείς, τη σχολική διοίκηση και τις ΜΚΟ/ΔΜΚΟ να κινηθούν προς τα αριστερά ή τα δεξιά, όπως επιδεικνύεται από την κάρτα. Έπειτα από αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες θα αποκαλύψουν την ταυτότητά τους.
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες πώς ένιωσαν, ενώ στέκονταν μπροστά και πίσω από τη γραμμή.
- Στο τελευταίο μέρος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να λάβουν τη θέση τους, σύμφωνα με την ταυτότητά τους. Δώστε τους 15 λεπτά να συζητήσουν το τι μπορούν να κάνουν για να βοηθήσουν το μη προνομιούχο κορίτσι στο σχολείο από τη θέση τους.
- Ζητήστε από τη μία συμμετέχουσα ανάμεσα στις μη προνομιούχες να έρθει μπροστά. Πείτε της να καθίσει μπροστά από όλους και δέστε το στόμα και τα χέρια της έτσι ώστε να μην είναι ικανή να μιλήσει και να κουνήσει τα χέρια της.
- Έπειτα ζητήστε από τους συμμετέχοντες της ομάδας των προνομιούχων μαζί με την ομάδα της σχολικής διοίκησης, των καθηγητών/γονέων και των ΜΚΟ/ΔΜΚΟ να έρθουν μπροστά από αυτή τη συμμετέχουσα και πείτε τους να προσφέρουν τη βοήθειά τους από τη δική τους θέση οπτικής σε εκείνη. Η δραστηριότητα θα γίνει με τη σειρά.
- Στο τέλος, ελάτε μπροστά της, λύστε την, και επικοινωνήστε μαζί της ανάλογα με τις ανάγκες της και το πώς αυτή αισθάνεται. Έπειτα κρατήστε το χέρι της και πηγαίνετε τη στη σχολική διοίκηση για να τη βοηθήσει.
- Μαζί οι φύλακες, οι ΜΚΟ, οι ΔΜΚΟ και οι μαθητές μπορούν να υποστηρίξουν τη σχολική διεύθυνση, αναφορικά με τα προβλήματα στο σχολικό περιβάλλον που δημιουργούν κενά ανάμεσα στους προνομιούχους και τους μη προνομιούχους μαθητές, όπως η ένδυση, το φαγητό, η μετακίνηση, η διάκριση στο όνομα, τη θρησκεία και το περιεχόμενο κ.λπ.
- Για να συνοψίσετε, πείτε στους συμμετέχοντες για τη σημασία της επικοινωνίας με το μη προνομιούχο κορίτσι, βοηθώντας την να ξεφύγει από τα εμπόδια πρώτα και έπειτα όντας ικανοί να μιλήσουν με αυτήν, όχι απλά μιλώντας, αλλά ρωτώντας.

TIPS

- Για να γίνει κατανοητή η υπεράσπιση, θα ήταν χρήσιμο να ψάξετε για στοιχεία υπεράσπισης στο περιβάλλον και στον περίγυρο, π.χ. βγαίνοντας έξω στον

κόσμο και ερευνώντας τα και έπειτα στοχεζόμενοι το νόημά τους.



4. ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΕΣ

4.1 ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική Δουλειά



45 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν την έννοια της αρρενωπότητας



ΥΛΙΚΟ

Χαρτόνι / Μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες.
- Ζητήστε από τις ομάδες να ζωγραφίσουν την εικόνα ενός άντρα. Επιλέξτε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί και ζητήστε από έναν άντρα κάθε ομάδας να ξαπλώσει στο χαρτί, ενώ οι υπόλοιποι ζωγραφίζουν το περίγραμμά του.
- Όταν είναι έτοιμη η φιγούρα του άντρα, ζητήστε από τις ομάδες να δείξουν τα σημεία του σώματος του άντρα, τα οποία θεωρούν είναι σημάδια της αρρενωπότητάς του. Δώστε τους 15 λεπτά.
- Όταν είναι έτοιμες, ζητήστε από τις ομάδες να εξηγήσουν τα αποτελέσματά τους (ένα τη φορά) και καταγράψτε τα διαφορετικά στοιχεία με βάση τα σημάδια της αρρενωπότητας. Επαναλάβετε τη διαδικασία με τις ομάδες που ακολουθούν.
- Κρεμάστε τις εικόνες στον τοίχο και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν τα συγκριτικά στοιχεία:
 - Ταιριάζουν οι άντρες που γνωρίζετε σε κάθε μία από αυτές τις φωτογραφίες; Αν όχι, γιατί;
- Κάντε μία λίστα με τις απαντήσεις. Χρησιμοποιήστε δύο διαφορετικά χρώματα για τους θετικούς και τους αρνητικούς χαρακτήρες και διαβάστε τη στους συμμετέχοντες.
- Ρωτήστε ξανά τους συμμετέχοντες αν οι άντρες έχουν όλα αυτά τα χαρακτηριστικά επάνω τους όλη την ώρα ή αν είναι ένα φαινόμενο που αλλάζει.
- Συζητήστε αυτές τις αντιλήψεις και φτάστε σε συμπέρασμα, εξηγώντας ότι υπάρχουν πολλών ειδών έννοιες της αρρενωπότητας στην κοινωνία, οπότε δεν υπάρχουν καθόλου διακριτά ή προαποφασισμένα μονοπάτια στο να γίνει κάποιος άντρας ή αγόρι. Ανακαλύψτε και ενθαρρύνετε τους θετικούς χαρακτήρες και τις σκέψεις όπως η φροντίδα, το ενδιαφέρον, η βοήθεια, η αγάπη κ.λπ. στην οικογένεια, όπως επίσης και στην κοινωνία.



4.2 SERRE LES POINGS



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού



30 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το να αναγνωρίσουν πώς η δύναμη είναι παρούσα και λειτουργεί στις διαφορετικές σχέσεις και την διάσταση του φύλου



ΥΛΙΚΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε ζευγάρια.
- Ζητήστε από έναν συμμετέχοντα κάθε ζευγαριού να κλείσει το χέρι του/της σε μία γροθιά.
- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προσπαθήσουν να ανοίξουν τη γροθιά.
- Ύστερα από ένα ή δύο λεπτά, πείτε στους συμμετέχοντες να αλλάξουν θέση, αλλάζοντας τον ρόλο τους, έτσι ώστε ο άλλος να έχει τη δυνατότητα να ανοίξει τη γροθιά.
- Όταν τελειώσει το παιχνίδι, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τα συναισθήματά τους.
- Ρωτήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις, για να διευκολύνετε μία συζήτηση:
 - Πόσοι άνθρωποι ήταν ικανοί να ανοίξουν τη γροθιά;
 - Πόσοι δεν ήταν ικανοί;
 - Τι στρατηγικές χρησιμοποίησαν οι άνθρωποι για να την ανοίξουν;
 - Πώς ένιωσαν οι άνθρωποι που κατάφεραν να ανοίξουν τη γροθιά;
 - Πώς ένιωσαν οι άνθρωποι που δεν τα κατάφεραν;
- Αναλύστε το τι συνέβη ρωτώντας το γιατί οι συμμετέχοντες μετέφρασαν την οδηγία ως προς το ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μόνο σωματική δύναμη για να ανοίξουν τη γροθιά. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν στο ποιος είχε τη δύναμη σε αυτήν την άσκηση και πώς θα περιέγραφαν την εμπειρία και την έκφραση αυτής της δύναμης. Έπειτα από αυτό, ρωτήστε τους ποιος είχε το κλειδί ή τη λύση για το άνοιγμα της γροθιάς;
- Σημειώστε αυτές τις εμπειρίες και τις εκφράσεις δύναμης σε έναν πίνακα. Αυτές θα μπορούσαν να είναι στις ακόλουθες γραμμές -χαρούμενος/με αυτοπεποίθηση/επιθετικός/ηγετικός/που ασκεί έλεγχο/δυνατός κ.λπ.
- Ρωτήστε για τα είδη δύναμης που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Η συζήτηση θα φτάσει σε μία γενική παραδοχή ότι η δύναμη χρησιμοποιήθηκε απαραίτητα για να αναγκάσει τον συνεργάτη να τα παρατήσει μέσω της σωματικής δύναμης.
- Εισάγετε ως θέμα συζήτησης τη χρήση δύναμης περιγράφοντας την εμπειρία της δραστηριότητας ως χρήση δύναμης επάνω στους άλλους με σκοπό την κυριαρχία. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν η δύναμη μπορεί να χρησιμοποιηθεί και με άλλους τρόπους επίσης.
- Ολοκληρώστε τη συζήτηση εξηγώντας ότι η δύναμη μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τους ακόλουθους τρόπους - Δύναμη (επάνω) για κυριαρχία ή υποβάθμιση/ Δύναμη (με) που χρησιμοποιείται συλλογικά για να οργανώσει και να ενώσει για έναν κοινό σκοπό όταν μία ομάδα αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα στο σύνολό της/ Δύναμη (εντός) στη βάση της αυτοενδυνάμωσης και του αυτοσεβασμού, που επεκτείνεται στην αποδοχή των άλλων ως ίσων/ Δύναμη (προς), η οποία δημιουργεί και δίνει τη δυνατότητα αίσθησης της ατομικής πλευράς της ενδυνάμωσης.

4.3 Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να αναπτύξουμε την κατανόηση ως προς το πώς οι πράξεις μας ενδυναμώνουν/αφαιρούν τα προνόμια/αποδυναμώνουν τους άλλους και ιδιαίτερα τις γυναίκες και να πάρουμε μερικά “κλειδιά” για να υποστηρίξουμε παρά να αμφισβητήσουμε την ενδυνάμωση.



ΥΛΙΚΟ

Πίνακας και μαρκαδόροι / Μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ζητήστε από την ομάδα να αναγνωρίσει και να ονοματίσει τις πηγές δύναμης και να τις καταγράψει σε έναν πίνακα.
- Οδηγείστε μίας συζήτηση ως προς την προσπάθεια κατανόησης ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν δύναμη, εξαιτίας της διαθεσιμότητας μίας ή περισσότερων πηγών από αυτές σε αυτούς.
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν νομίζουν ότι κατέχουν δύναμη και αν αυτές οι πηγές δύναμης θα μπορούσαν να είναι: Δύναμη επάνω/ Δύναμη με/ Δύναμη εντός/ Δύναμη προς
- Εξηγήστε ότι ενώ κατέχουμε δύναμη, την χρησιμοποιούμε στην καθημερινή ζωή και το σημαντικό ζήτημα είναι να αναγνωρίσουμε αν χρησιμοποιείται για να ενδυναμώσει παρά να αποδυναμώσει τους άλλους.
- Χωρίστε σε μικρές ομάδες με μέχρι 5 με 6 συμμετέχοντες και ορίστε έναν οργανωτή και έναν εισηγητή για κάθε ομάδα.
- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί μία ιστορία ή ένα περιστατικό από τη ζωή του/της όπου ένιωσε αδύναμος/-η μέσα στη μικρή ομάδα. Ύστερα από 15 λεπτά από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία τους ζητάται να μοιραστούν μία ιστορία ή ένα περιστατικό όπου έχουν χρησιμοποιήσει τη δύναμή τους σε άλλους. Περιμένετε να ολοκληρωθεί η πρώτη διαδικασία πριν να ζητήσετε από τις ομάδες να μοιραστούν τη δεύτερη ιστορία.
- Δώστε έμφαση στο ότι πρέπει μόνο να μοιραστούν τις ιστορίες και να μην γίνει ανάλυση σε αυτές.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διατηρήσουν την εχεμύθεια όπως επίσης και τον σεβασμό τους ο ένας για τον άλλον. Εξηγήστε πώς τις περισσότερες φορές χρησιμοποιούν τη δύναμή τους επάνω σε άλλους, κυρίως τις γυναίκες και πώς η χρήση της δύναμης των αντρών χρειάζεται να αλλάξει από «δύναμη επιβολής» σε «δύναμη για ενδυνάμωση».

4.4 ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού / Συζήτηση στην Ολομέλεια



20 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να αναγνωρίσουν την παρουσία και τη λειτουργία της δύναμης στις διαφορετικές σχέσεις.



ΥΛΙΚΟ

Χαρτιά Α4 / Στυλό

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν έναν συνεργάτη και να καθίσουν σε ζευγάρια κοιτώντας ο ένας τον άλλον.
- Δώστε ένα στυλό και ένα φύλλο μεγέθους Α4 σε κάθε ζευγάρι.
- Δώστε στα ζευγάρια την οδηγία ότι δεν μπορούν να μιλήσουν, να κάνουν νοήματα ή να υποδείξουν στον συνεργάτη τους.
- Ζητήστε από το ζευγάρι να σχεδιάσει μία εικόνα χωρίς κανενός είδους λεκτική ή μη λεκτική επικοινωνία, ζωγραφίζοντας την εικόνα ταυτόχρονα, από κοινού, με το χέρι του κάθε συμμετέχοντα να χρησιμοποιεί το ίδιο στυλό.
- Όταν όλα τα ζευγάρια έχουν ολοκληρώσει την άσκηση, καλέστε όλα τα ζευγάρια ένα προς ένα να δείξουν την εικόνα τους.
- Ρωτήστε όλα τα ζευγάρια ποιος σχεδίασε την εικόνα. Τα περισσότερα θα πουν "και οι δύο".
- Επιλέξτε ένα ή δύο ζευγάρια και ρωτήστε τα ποιος σχεδίασε την εικόνα. Επαναλάβετε, αν χρειαστεί, την ερώτηση μέχρι να αποκαλύψουν ποιος το έκανε ή είχε τον περισσότερο έλεγχο.
- Συζητήστε με τους συμμετέχοντες το πώς ήταν η διαδικασία του να σχεδιάζουν μαζί την εικόνα. Πώς το ένα μισό του ζευγαριού πήρε τον έλεγχο του στυλό. Ίσως ο έλεγχος ή η δύναμη να άλλαξαν από το ένα άτομο στο άλλο, ακόμη και χωρίς λεκτική επικοινωνία ή σημάδια, ή χωρίς να το λάβουν υπόψη τους. Βασιζόμενοι στην εμπειρία και την ειδικότητά τους στο θέμα, πώς ταυτίστηκαν με αυτή τη δραστηριότητα;
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να φανταστούν πώς πηγάζει ο έλεγχος από τις αποφάσεις που λαμβάνονται από διαφορετικούς ανθρώπους σε μία οικογένεια, ειδικότερα σε σχέση με τις γυναίκες.

4.5 Η ΗΓΕΜΟΝΙΚΗ ΑΡΡΕΝΩΠΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗ ΒΙΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ομαδική δουλειά / Μελέτες περίπτωσης



45 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν πώς η ηγεμονική αρρενωπότητα διαιωνίζει και νομιμοποιεί τη βία.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλο εργασίας Μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε πέντε ομάδες.
- Δώστε σε κάθε ομάδα διαφορετικές ιστορίες και ζητήστε τους τους να δημιουργήσουν ένα σενάριο βασισμένο στην ιστορία ολόκληρη και να προετοιμάσουν ένα παιχνίδι ρόλων για δύο-τρία λεπτά. Δώστε 10-15 λεπτά για να προετοιμάσουν το παιχνίδι ρόλων.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να το παρουσιάσει μία προς μία. Εξηγήστε τους ότι ενώ η μία ομάδα παρουσιάζει, οι άλλες πρέπει να παρατηρούν.
- Αφού ολοκληρωθούν όλες οι παρουσιάσεις, ρωτήστε τους συμμετέχοντες των άλλων ομάδων τι έχουν δει. Γράψτε στον πίνακα τα σχόλια των ομάδων.
- Κάντε μία περίληψη στη βάση των παρατηρήσεων και εξηγήστε πώς τα σχόλιά τους προέρχονται από μορφές βίας.
- Ενθαρρύνετε μία συζήτηση απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Είναι αυτές οι περιπτώσεις αληθινές;
 - Έχετε βιώσει παρόμοια περιστατικά;
 - Απαντάμε πάντα με αυτόν τον τρόπο;
 - Έχει απαντήσει κανείς σε κάποια από αυτές τις περιπτώσεις βίας και το έχουμε ποτέ μετανιώσει;
 - Τι θέλουμε να αποδείξουμε συμπεριφερόμενοι με αυτόν τον τρόπο και σε ποιον θέλουμε να το αποδείξουμε;
 - Θυμάται κανείς κανένα περιστατικό, το οποίο να είχε ένα λυπηρό τέλος;
- Ολοκληρώστε το μάθημα εξηγώντας πώς οι σκέψεις για την ηγεμονική αρρενωπότητα επηρεάζονται από το να βιώνει κάποιος τη θλίψη, να παίρνει ρίσκο μέχρι το επίπεδο του κινδύνου ή να αποδείξει τον έλεγχο του μαχόμενος, ακόμη κι αν το μετανιώσει έπειτα ή αν δεν θα το έκανε σε άλλες περιπτώσεις όπου δεν αποδεικνύεται η αρρενωπότητα.

TIPS

- Μπορείτε να δείξετε μία σύντομη ταινία και να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τέτοιες εμπειρίες, όπου έχουν δεχτεί παρόμοια μηνύματα.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 4.5

LA MASCULINITE HEGEMONIQUE ET SA RELATION AVEC LA VIOLENCE

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Α

Σε ένα εστιατόριο στην άκρη του δρόμου της Dhaba υπάρχουν δύο ομάδες/παρέες αγοριών, που κάθονται ο ένας απέναντι στον άλλον. Από τη μία ομάδα τα μάτια ενός ατόμου βρίσκονται σε επαφή με αυτά ενός ατόμου από τη δεύτερη ομάδα, επίσης μουντουρίζουν ορισμένες λέξεις

.....

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Β

Ένα πρωτάθλημα κρίκετ λάμβανε χώρα στην Rampur. Στον τελικό αγώνα, η ομάδα με την οποία έπαιζε η ομάδα της Rampur κέρδιζε. Υπήρχε πίεση για την ομάδα της Rampur να κερδίσει, επομένως η άλλη ομάδα

.....

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Γ

Σε ένα χωριό, τη στιγμή της ανακοίνωσης των δημοτικών εκλογών του χωριού, δύο υποψήφιοι πήραν την ίδια θέση την ίδια στιγμή

.....

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Δ

Τη νύχτα ο Ram Prasad είχε ποτίσει τη φάρμα του. Το πρωί αυτός είδε ότι ο Lalu Prasad είχε διαρρήξει τη φάρμα και είχε πάρει όλο το νερό για την καλλιέργεια στην φάρμα του. Τώρα δεν υπάρχει νερό στο κανάλι

.....

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Ε

Ο Mulayam έβαλε το μαντήλι του σε μία θέση μέσα από το παράθυρο ενός λεωφορείου. Όταν μπήκε στο λεωφορείο είδε τον Rajnaath να κάθεται σε εκείνη τη θέση

.....



5. ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ

5.1 ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΓΕΤΗ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Δραστηριότητα Αναστοχασμού / Βίντεο



45 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να κατανοήσουν τη σημασία της ηγεσίας, να αντιληφθούν το πώς τα χαρακτηριστικά που συνδέονται με την καλή και άσχημη ηγεσία σχετίζονται με το φύλο και να σπάσουν στερεότυπα που σχετίζονται με το φύλο και την ηγεσία.



ΥΛΙΚΟ

Αυτοκόλλητα χαρτιά σημείωσης - post-it (2 διαφορετικών χρωμάτων) / Φύλλα Εργασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι σημαίνουν για αυτούς οι έννοιες "ηγεσία" και "ηγέτης". Συζητήστε και συμφωνήστε σε έναν ορισμό της ηγεσίας για να διαβεβαιώσετε ότι υπάρχει μία κοινή κατανόηση του θέματος.
- Μοιράστε τα φύλλα εργασίας. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν κάποιον που θεωρούν καλό ηγέτη. Δώστε στους συμμετέχοντες 15 λεπτά να στοχαστούν και να απαντήσουν στην πρώτη ερώτηση στο φύλλο εργασίας.
- Ζητήστε από μερικούς συμμετέχοντες να μοιραστούν ποιοι είναι οι ηγέτες που έχουν επιλέξει και κάποιες πληροφορίες για αυτούς.
- Μοιράστε τα post-it και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε αυτά τα χαρακτηριστικά των καλών ηγετών (ένα χαρακτηριστικό σε κάθε post-it)
- Χωρίστε τον πίνακα σε 3 μέρη: Αρσενικό, Και τα δύο, Θηλυκό. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν αν τα χαρακτηριστικά που έχουν εκμαιεύσει αποδίδονται συνήθως στο ένα φύλο ή στο άλλο. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κολλήσουν κάθε ένα από τα post-it τους στον πίνακα αναλόγως.
- Προχωρήστε στη δεύτερη ερώτηση του φύλλου εργασίας και επαναλάβετε την ίδια διαδικασία.
- Συζητήστε τα ακόλουθα σημεία:
 - Γιατί ορισμένα χαρακτηριστικά και ελαττώματα αποδίδονται συχνότερα σε άντρες ή γυναίκες ηγέτες;
 - Είναι αυτά στερεότυπα ή γεγονότα; Βασισμένα σε τι;
 - Τι χαρακτηριστικά αναζητούμε σε άντρες ηγέτες; Σε γυναίκες; Είναι τα ίδια; Αν όχι, γιατί;
 - Ποιες είναι οι τελικές επιπτώσεις και συνέπειες των στερεοτύπων αυτών στην αντίληψή μας για τις γυναίκες ηγέτες;
 - Ποιες μπορεί να είναι οι συνέπειες των στερεοτύπων αυτών και οι απαιτήσεις για τη γυναικεία ηγεσία γενικότερα;

TIPS

- Όταν ζητάτε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν έναν ηγέτη, δώστε έμφαση στο ότι ο ηγέτης δεν πρέπει απαραίτητα να είναι κάποιος διάσημος, θα μπορούσε να είναι ο οποιοσδήποτε θεωρούν ηγέτη στην οικογένεια, την κοινότητα ή την κοινωνία γενικά. Αυτό γίνεται για να αποσαφηνιστεί η ηγεσία και να επιδειχθεί ότι ο καθένας (συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων) μπορεί να είναι ηγέτης.
- Αν είναι δυνατόν, παίξτε ένα βίντεο όπου διαφορετικά χαρακτηριστικά να σχετίζονται με τον άντρα σαν αφεντικό και τις γυναίκες σαν αυταρχικές π.χ. Επίσης, εξηγήστε το πώς ανάλογα με τις αντιλήψεις μας κάποια στοιχεία τα οποία θεωρούνται ως ποιότητες στους άντρες ηγέτες, γίνονται αντιληπτά ως ελαττώματα στις γυναίκες.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 5.1

ΚΑΛΟΣ ΗΓΕΤΗΣ / ΚΑΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ

A

Σκεφτείτε ένα άτομο, το οποίο να θεωρείτε καλό ηγέτη. Μπορεί να είναι κάποιος διάσημος ή κάποιος, που μόνο εσείς γνωρίζετε. Κατά την άποψή σας, τι χαρακτηριστικά, στοιχεία προσωπικότητας και συμπεριφορά τον/την καθιστούν καλό ηγέτη;

1

2

3

4

5

B

Τι θα θεωρούσατε εσείς ως κακή ηγεσία; Τι χαρακτηριστικά, στοιχεία προσωπικότητας και συμπεριφορές θα είχε ένας κακός ηγέτης;

1

2

3

4

5

5.2 Η ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια / Ομαδική Δουλειά / Βίντεο



45 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να σκεφτούν τα εμπόδια που εμποδίζουν τις γυναίκες από το να επιτύχουν θέσεις ηγεσίας και να κατανοήσουν το πώς οι διακρίσεις λόγω φύλου στην ηγεσία σχετίζονται με την έμφυλη βία.



ΥΛΙΚΟ

Κάρτες και μαρκαδόροι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Συζητήστε την έννοια της “γυάλινης οροφής” και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις προσωπικές τους εμπειρίες.
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε 4 ομάδες: δύο ομάδες αντρών και δύο γυναικών.
- Ζητήστε από μία ομάδα αντρών και μία γυναικών να φτιάξουν μία λίστα με τα εξωτερικά και τα εσωτερικά όρια και εμπόδια για τη γυναικεία ηγεσία.
- Ζητήστε από τις άλλες δύο ομάδες να φτιάξουν μία λίστα των ορίων και των εμποδίων για τους άντρες, όταν είναι η στιγμή να δώσουν το βήμα στις γυναίκες. Δώστε στις ομάδες 20 λεπτά για να ολοκληρώσουν αυτή τη δραστηριότητα.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί τις συζητήσεις της στην ολομέλεια.
- Συζητήστε τις διαφορές στις αντιλήψεις των αντρών και των γυναικών για την γυάλινη οροφή. Συζητήστε τρόπους με τους οποίους μπορούμε να σπάσουμε την γυάλινη οροφή.
- Ολοκληρώστε με τη σχέση ανάμεσα στις διακρίσεις φύλου, τα στερεότυπα και την έμφυλη βία.

TIPS

- Είναι σημαντικό να χωρίσετε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες αντρών και δύο γυναικών προκειμένου να υπογραμμίσετε τις διαφορές στις αντιλήψεις των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών για τα εμπόδια ως προς τη γυναικεία ηγεσία και τους λόγους για την επιφυλακτικότητα των αντρών.
- Αν είναι δυνατόν, χρησιμοποιείστε στην αρχή της δραστηριότητας ένα βίντεο που να αντικατοπτρίζει την έννοια της γυάλινης οροφής.

5.3 ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΑ ΕΧΟΥΝ ΑΚΟΥΣΕΙ ΟΛΑ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Συζήτηση στην Ολομέλεια



20 λεπτά

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ



Να πληροφορηθούν για λέξεις και συμπεριφορές που πληγώνουν, οι οποίες διαπράττονται σε βάρος των γυναικών, φαινομενικά μη προσβλητικές και να εγείρουν την αυτογνωσία.



ΥΛΙΚΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Διαβάστε τις δηλώσεις μία προς μία και σταματήστε έπειτα από κάθε δήλωση για να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να σηκωθούν αν τους έχει ειπωθεί κάτι παρόμοιο ή αν έχουν πει ποτέ κάτι παρόμοιο σε μία γυναίκα:
 - Ποτέ δεν έχουμε προσλάβει μία γυναίκα για αυτή τη θέση προηγουμένως.
 - Δεν καταλάβαμε ότι σου αρέσει το ποδόσφαιρο.
 - Είσαι τόσο χαριτωμένη, που οι άνθρωποι δυσκολεύονται να σε πάρουν στα σοβαρά.
 - Μην το παίρνεις προσωπικά.
 - Θα μπουν τα παιδιά σου ανάμεσα σε εσένα και το επάγγελμά σου;
 - Σε χρειάζομαι για να διοργανώσεις τα πάρτυ γενεθλίων του γραφείου.
 - Έχεις πολλή εμπειρία, αλλά ψάχνουμε για κάποιον που έχει περισσότερο κύρος
 - Γιατί γίνεσαι συναισθηματική με αυτό;
 - Μπορείς να φέρεις τον καφέ;
 - Ποτέ δεν σκέφτηκα ότι μία γυναίκα μπορεί να ενδιαφερόταν.
 - Ποτέ δεν έχω γνωρίσει μία γυναίκα στέλεχος.
 - Χρειαζόμαστε κάποιον που θα είναι σκληρός.
 - Αλλά είσαι τόσο καλή στο να κρατάς σημειώσεις.
 - Δεν σκεφτήκαμε ότι θα ήθελες να πάρεις μία νταντά.
 - Δεν σκέφτηκα ότι θα ήθελες να αναλάβεις τέτοια ευθύνη.
 - Οι γυναίκες δεν είναι ηγέτες από φυσικού τους.
- Συζητήστε για τις εμπειρίες των συμμετεχόντων και τις αντιδράσεις/τα συναισθήματά τους.
- Ολοκληρώστε με την επίδραση τέτοιων δηλώσεων στην αυτοπεποίθηση των γυναικών και τα αρνητικά μηνύματα που μεταφέρουν.

TIPS

- Δώστε έμφαση στο ότι αυτά τα είδη φράσεων μπορούν να ειπωθούν και από άντρες και από άλλες γυναίκες.

5.4 ΠΑΡΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΣΟΥ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Διάλογος



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να είναι ικανοί να εκφράσουν τις απόψεις τους και να υπερασπιστούν έναν σκοπό.



ΥΛΙΚΟ

Χρονόμετρο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε μία σειρά. Πείτε τους ότι σκοπεύετε να διαβάσετε μία δήλωση και να μετακινηθούν προς τα δεξιά αν συμφωνούν ή προς τα αριστερά αν διαφωνούν: Είμαι υπεύθυνος/-η για το πώς με αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι;
- Μέχρι τώρα, έχετε δύο ομάδες: αυτούς που συμφωνούν (στη δεξιά πλευρά) και αυτούς που διαφωνούν (στην αριστερή πλευρά). Δώστε σε κάθε ομάδα 30 λεπτά για να προετοιμάσει πειστικά επιχειρήματα για να τα παρουσιάσουν στην άλλη ομάδα και να υπερασπιστούν τη θέση τους. Ζητήστε τους επίσης να διαλέξουν ένα άτομο να μιλήσει για την ομάδα.
- Φέρτε ξανά τις ομάδες μαζί και τοποθετήστε δύο καρέκλες στο κέντρο του δωματίου. Ζητήστε από τους δύο εκπροσώπους να καθίσουν. Δώστε σε κάθε έναν από αυτούς τρία λεπτά αντίστοιχα για να παρουσιάσουν τα επιχειρήματά τους. Πείτε στους υπόλοιπους συμμετέχοντες ότι πρέπει να σκεφτούν για πιθανές ερωτήσεις που θα ρωτήσουν την άλλη ομάδα ενώ ακούνε.
- Όταν οι δύο εκπρόσωποι τελειώσουν να παρουσιάζουν τα επιχειρήματά τους, επιστρέφουν στις αντίστοιχες ομάδες τους και αποφασίζουν ποιες τρεις ερωτήσεις θα κάνουν στην άλλη ομάδα. Δώστε τους πέντε λεπτά να συμφωνήσουν ποιες ερωτήσεις θα κάνουν.
- Ζητήστε από τις ομάδες να στείλουν ξανά έναν εκπρόσωπο για να κάνει τις ερωτήσεις και να απαντήσει στις ερωτήσεις της άλλης ομάδας. Μπορεί να είναι οι ίδιοι εκπρόσωποι όπως στον πρώτο γύρο ή διαφορετικοί.
- Δώστε στους δύο ομιλητές τρία λεπτά να συζητήσουν κάθε ερώτηση.
- Κλείστε το διάλογο με μία ψηφοφορία. Ζητήστε από τους άλλους συμμετέχοντες να ψηφίσουν, όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικά, για την ομάδα που παρουσίασε καλύτερα το επιχειρήματά της, σύμφωνα με αυτούς.
- Ολοκληρώστε υπογραμμίζοντας τη σημασία του να εκφράζει κάποιος την άποψή του και να την υπερασπίζεται με ισχυρά επιχειρήματα.

TIPS

- Δεν θα πρέπει να υπάρχει διάλογος στο ακροατήριο.
- Να είστε αυστηροί με το χρόνο, αφού αυτό εξασφαλίζει το δίκαιο και αποφεύγεται ο αιώνιος διάλογος.
- Η ψήφος δεν σκοπεύει να αποφασίσει ποια ομάδα είναι σωστή ή λανθασμένη, αλλά ποια ομάδα παρουσίασε καλύτερα τα επιχειρήματά της.

5.5 Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΚΥΚΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δραστηριότητα Αναστοχασμού



30 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να εντοπίσουν συμμάχους και ανθρώπους στους οποίους μπορούν να καταφύγουν σε περίπτωση που είναι θύματα ή μάρτυρες έμφυλης βίας και να μάθουν πού να βρουν επαγγελματική υποστήριξη.



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Μοιράστε τα φύλλα εργασίας ανάμεσα στους συμμετέχοντες.
- Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να συμπληρώσει το φύλλο εργασίας με τις ακόλουθες οδηγίες:
 - Στον εσωτερικό κύκλο γράψτε το όνομά σας.
 - Στον επόμενο, να γράψουν τα ονόματα των πρώτων ανθρώπων που θα κατέφευγαν σε περίπτωση που ήταν είτε μάρτυρες είτε θύματα έμφυλης βίας.
 - Στον επόμενο κύκλο να τοποθετήσουν τα ονόματα των αρχών ή της επαγγελματικής υποστήριξης που μπορούν να προσεγγίσουν (π.χ. το αστυνομικό τμήμα, δικηγόροι, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, κέντρα υποστήριξης, κ.λπ.)
 - Στον τελευταίο κύκλο, να τοποθετήσουν τους ανθρώπους στους οποίους θα κατέφευγαν αν ήθελαν να υπερασπιστούν ή να ενημερώσουν σχετικά με την έμφυλη βία (μέσα μαζικής ενημέρωσης, κοινωνικά δίκτυα, κ.λπ.)
- Επιτρέψτε περίπου 20 λεπτά προκειμένου να ολοκληρωθεί η δραστηριότητα και ύστερα ρωτήστε αν κάποιος θέλει να μοιραστεί τον δικό τους κύκλο υποστήριξης.
- Ολοκληρώστε λέγοντας πόσο σημαντικό είναι να ψάχνει κανείς για υποστήριξη εκ των προτέρων, προκειμένου να είναι ικανός να δράσει κατάλληλα. Υπογραμμίστε ότι το να σκεφτόμαστε πώς οι άλλοι μπορούν να μας υποστηρίξουν, μας ενδυναμώνει να δράσουμε ακόμη και από την άλλη πλευρά, δίνοντας υποστήριξη στους άλλους.

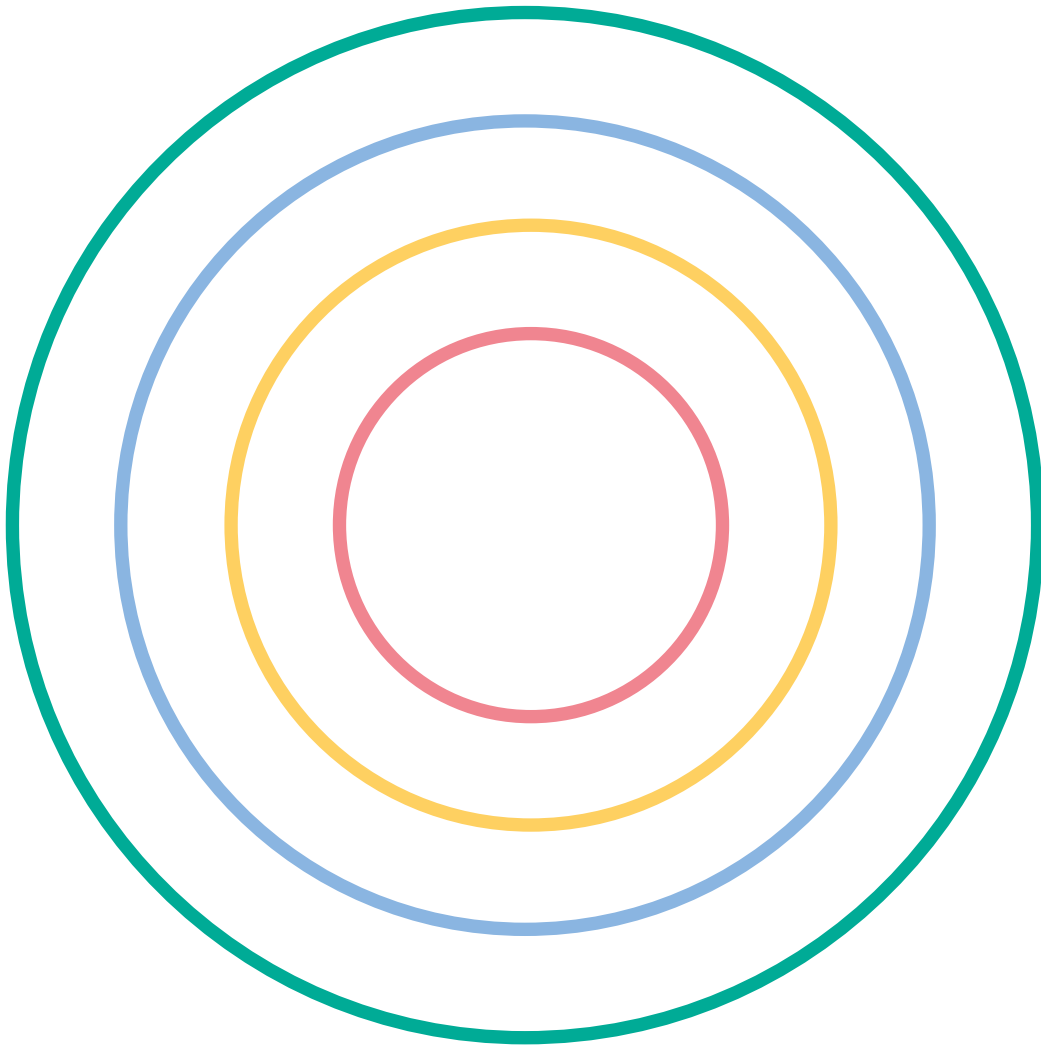
TIPS

- Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν για επαγγελματίες ή αρχές που μπορούν να καταφύγουν κάνοντας μία έρευνα πριν το μάθημά σας.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 5.5

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΚΥΚΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΤΑΦΥΓΩ ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΕ ΒΟΗΘΗΣΕΙ
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΕΙΜΑΙ ΘΥΜΑ Ή ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ;



5.6 ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΑΣΕΤΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ



ΜΕΘΟΔΟΙ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Διαλέξεις / Δραστηριότητα Αναστοχασμού



60 λεπτά



ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να αναπτύξουν ένα προσωπικό πλάνο δράσης για να πολεμήσουν την έμφυλη βία



ΥΛΙΚΟ

Φύλλα Εργασίας / Στυλό

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ



- Πριν ξεκινήσετε τη δραστηριότητα, ηγηθείτε ενός σύντομου μαθήματος διαλογισμού για να επιτρέψετε στους συμμετέχοντες να έχουν μερικό χρόνο να σκεφτούν και να αφήσουν πίσω τους πράξεις ή ιδέες, που τους σταματούν από το να σπάσουν τον κύκλο της έμφυλης βίας. (Φύλλο εργασίας 5.6Α)
- Έπειτα από αυτό, ενθαρρύνετε τους να πουν πώς μπορούν να λάβουν δράσεις στο να παλέψουν την έμφυλη βία και συζητήστε για αυτές. Συζητήστε αν οι συμμετέχοντες έχουν ήδη πετύχει κάποιες από αυτές.
- Μοιράστε τα φύλλα 5.6B και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν λίγο χρόνο να τα συμπληρώσουν μόνοι τους.
- Καλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τα πλάνα δράσης τους με τους υπόλοιπους και να δεσμευτούν σε αυτά.
- Συνοψίστε δίνοντας ορισμένα παραδείγματα στη λήψη δράσης κατά της έμφυλης βίας. Αφήστε λίγο χρόνο αφού το κάθε άτομο διατυπώσει το πλάνο για να μιλήσουν για το πώς θα το εφαρμόσουν:
 - Χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης
 - Αναφορά
 - Να είστε ενημερωμένοι σχετικά με τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και να έχετε κριτική σκέψη
 - Να διακόψετε Σεξιστική/Ομοφοβική και Τρανσοφοβική Γλώσσα
 - Να διακόψετε την κακοποίηση
 - Να σταματήσετε την παρενόχληση στον δρόμο
 - Να βρείτε ένα πλάνο δράσης
 - Να αναγνωρίσετε τον ρόλο του φύλου στη βία
 - Να σταματήσετε να κατηγορείτε τα θύματα
 - Να σταματήσετε την κουλτούρα του βιασμού.
 - Να πείτε την έμφυλη βία με το όνομά της και όχι εκφοβισμό (bullying)
 - Να εκπαιδεύσετε τους εαυτούς σας σχετικά με τις ρίζες της βίας
 - Να δημιουργήσετε ασφαλή μέρη για τη συζήτηση της έμφυλης βίας
 - Να έρθετε αντιμέτωποι με τους εαυτούς σας/τις ιδέες σας
 - Να σταματήσετε να χρησιμοποιείτε στερεότυπα για τους ρόλους ανδρών και γυναικών
 - Να θυμηθείτε ότι η βία είναι επιλογή
 - Να είστε υποστηρικτικοί
 - Να γνωρίζετε που να απευθυνθούν κορίτσια και γυναίκες
 - Να μιλήσετε στους άλλους για το τέλος της βίας και να γίνετε μέντορες
 - Να κατανοήσετε την συναίνεση
- Πείτε τους να γράψουν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες που δεσμεύονται να κάνουν και να την υπογράψουν. Επιτρέψτε τους να εκφράσουν τους εαυτούς τους και να ενδυναμώσουν κι άλλους να δράσουν.
- Ζητήστε τους να το κρατήσουν μαζί τους.

TIPS

- Αυτή είναι η στιγμή να αφομοιώσουν όλη τη γνώση και τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν και να σκεφτούν τη συνεισφορά κάποιου στη μάχη. Αφήστε αρκετό χρόνο για τον καθένα να το σκεφτούν βαθιά.
- Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να ακολουθηθεί από μία ομαδική δουλειά, στην οποία οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν ένα κοινωνικό πλάνο δράσης.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 5.6 Α

ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΑΣΕΤΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ

1. Ζητήστε από όλους τους συμμετέχοντες να πάρουν μία θέση. Δώστε τους την οδηγία να καθίσουν καταλλήλως στις καρέκλες τους: ευθεία πίσω, όχι σταυρωμένα πόδια και χέρια, να μην κρατούν τίποτα, να βάλουν τα κινητά τους τηλέφωνα στο αθόρυβο, να μην βάλουν τίποτα στο στομάχι (χέρια, τσάντες κ.λπ.) ή στα πόδια τους έτσι ώστε η αναπνοή να μην έχει εμπόδια.
2. Ζητήστε τους να κλείσουν τα μάτια τους.
3. Δώστε τους συμμετέχοντες την οδηγία να συγκεντρωθούν στην αναπνοή τους. Να μην την αλλάζουν. Να μην την πιέζουν να αλλάξει. Να την παρατηρήσουν όπως είναι. Να συγκεντρωθούν στο πώς ο φρέσκος αέρας μπαίνει στο σώμα τους. Στο πώς καθαρίζει το εσωτερικό των σωμάτων μας και βγαίνει όταν δεν τον χρειαζόμαστε πια.
4. Οδηγήστε τη φαντασία τους με σταθερή ένταση φωνής και ρυθμό. Δώστε στους συμμετέχοντες λίγο χρόνο ησυχίας για στοχασμό ακολουθώντας κάθε κομμάτι ("//"):
 - » Είστε σε ένα τρένο, ταξιδεύοντας μόνοι. Το τρένο φτάνει σε μία μικρή πόλη που δεν έχετε επισκεφτεί ποτέ ξανά. Αποφασίζετε να κατεβείτε από το τρένο και να περπατήσετε τριγύρω στην πόλη. Περπατάτε τους δρόμους της. Παρατηρείτε τα κτίρια, τις πλατείες, τα σπίτια. Παρατηρείτε τα φώτα της, την ατμόσφαιρα, τα πάρκα, τα δέντρα και τη φύση τριγύρω από την πόλη. // Περπατώντας τριγύρω, σταματάτε στο παράθυρο ενός παράξενου καταστήματος. Μοιάζει να είναι μαγαζί με αντίκες, αλλά αν κοιτάξεις πιο κοντά, βλέπεις ότι μπορείς να βρεις τα πάντα σε αυτό. Ο ιδιοκτήτης έρχεται στην πόρτα και σας καλεί μέσα. Αντιλαμβάνεστε ότι το κατάστημα μεγαλώνει κάθε φορά που κάνετε ένα βήμα. // Τριγυρνάτε ολόκληρο το μαγαζί, παρατηρείτε και θαυμάζετε πράγματα που σας τραβούν την προσοχή. // Τελικά, επιλέγετε τι θέλετε να πάρετε μαζί σας. Πηγαίνετε στον ιδιοκτήτη και ζητάτε την τιμή για να αγοράσετε αυτά που επιλέξατε. Ο ιδιοκτήτης ευγενικά λέει ότι δεν μπορείς να πληρώσεις για αυτά που διάλεξες με χρήματα. Μπορείτε μόνο να το πάρετε αν το ανταλλάξετε με κάτι δικό σας, όμοιας αξίας. // Έπειτα, επιστρέφετε στον σταθμό του τρένου. Το τρένο σας είναι ακόμη εκεί και σας περιμένει να συνεχίσετε το ταξίδι. Μπαίνετε στο τρένο και συνεχίζετε, ενώ κοιτάτε τη μικρή πόλη, όπως εξαφανίζεται στο βάθος.
5. Ανοίξτε τα μάτια σας αργά. Τεντώστε τα μέρη του σώματός σας.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / 5.6 Β

ΛΑΒΕΤΕ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΣΠΑΣΕΤΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΛΑΝΟ ΔΡΑΣΗΣ

	ΑΤΟΜΟ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ
Τι μπορώ εγώ να κάνω;	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
Πότε μπορώ να ξεκινήσω;	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
Ποιος μπορεί να με βοηθήσει; Τι χρειάζομαι; (υποστήριξη, πηγές, Μέσα μαζικής ενημέρωσης ...)	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.



ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο σκοπός του να πραγματοποιηθεί μία αξιολόγηση είναι για να εκτιμήσουμε το εύρος στο οποίο το μάθημα και η εκπαίδευση ήταν επιτυχημένα και αποτελεσματικά. Επίσης λαμβάνει υπόψη του το επίπεδο ικανοποίησης των συμμετεχόντων.

Θα βρείτε δύο προαιρετικά φύλλα αξιολόγησης. Το ένα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά από κάθε μάθημα και

το άλλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο τέλος της εκπαίδευσης. Θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν σαν οδηγοί της αξιολόγησης. Παρόλα αυτά, κάθε εκπαιδευτής θα βρει τον δικό του τρόπο να τα προσαρμόσει στη ροή της εκπαίδευσης. Εναλλακτικά, μπορείτε να αξιολογήσετε τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων για να παράσχετε μία συνολική εικόνα με διαφορετικές τεχνικές και να λάβετε ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες:

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ:

Αναθέστε σε μία ομάδα συμμετεχόντων να παράσχει μία γρήγορη περίληψη του περιεχομένου της προηγούμενης ημέρας και τα σημεία - κλειδιά της μάθησης. Ή απλά αφήστε το στην ολομέλεια και λάβετε απαντήσεις από τους συμμετέχοντες.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ζητήστε από δύο ή τρεις εθελοντές καθημερινά να συμμετέχουν εθελοντικά στην επιτροπή αξιολόγησης.

Η δουλειά τους είναι να έρχονται σε επαφή με τους άλλους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της ημέρας για να πάρουν ανατροφοδότηση στο πώς πηγαίνουν τα πράγματα. Θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκή ανατροφοδότηση για το υλικό που καλύφθηκε, την καταλληλότητα των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν, την επάρκεια του χρόνου που διατέθηκε, τη χρησιμότητα των φυλλαδίων και άλλες πηγές διαθέσιμες και οποιοδήποτε άλλο ζήτημα που μοιάζει σημαντικό. Αυτή η επιτροπή προετοιμάζει μία αναφορά και την παρουσιάζει το επόμενο πρωί αμέσως.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

Να έχετε έναν πίνακα στον οποίο οι συμμετέχοντες να είναι ελεύθεροι να αναρτήσουν τα συναισθήματά τους ή οποιαδήποτε πλευρά της εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια ολόκληρου του μαθήματος. Είναι ρόλος του διοργανωτή να ελέγχει συνεχώς τον πίνακα για να δει τι χρειάζεται να απαντηθεί αμέσως ή αργότερα. Τα θέματα από τον πίνακα κοιτιούνται και απαντώνται κάθε πρωί.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Δημιουργώντας μερικές ερωτήσεις ως απάντηση στις διαδικασίες της ημέρας, οι οποίες θα συλλεχθούν και θα αναλυθούν.



ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Παρακαλώ κυκλώστε ποια από τα ακόλουθα συναισθήματα βιώσατε κατά τη διάρκεια του μαθήματος της εκπαίδευσης.

ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ/Η	ΕΚΠΛΗΚΤΟΣ/Η	ΕΝΔΥΝΑΜΩΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ
ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΣΤΡΕΣΑΡΙΣΜΕΝΟΣ/Η
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η	ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΑ	ΒΑΡΙΕΣΤΗΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΕΜΠΝΕΥΣΗ
ΕΥΤΥΧΗΣ	ΠΑΡΑΚΙΝΗΜΕΝΟΣ/Η	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΣ/Η	ΧΑΛΑΡΩΜΕΝΟΣ/Η

Πόσο ευχαριστημένοι ήσασταν με το μάθημα. Επιλέξτε το επίπεδο που συμφωνείτε από τα ακόλουθα

	ΔΙΑΦΩΝΩ Απόλυτα				ΣΥΜΦΩΝΩ Απόλυτα	
	1	2	3	4	5	
Το μάθημα εκπλήρωσε τις απαιτήσεις μου.						
Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ενδιαφέροντα.						
Τα θέματα που συζητήθηκαν προσέγγισαν θέματα που με απασχολούν στην καθημερινή μου ζωή						
Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε προήγαγε την εμπλοκή μου						
Οι δραστηριότητες αποτέλεσαν ερέθισμα για τη μάθησή μου						
Αφιερώθηκε αρκετός χρόνος σε κάθε δραστηριότητα						
Υπήρχε επαρκής χρόνος που διατέθηκε για συζήτηση						
Οι δραστηριότητες είναι εύκολο να αναπαραχθούν						
Οι εκπαιδευτές ήταν καλά προετοιμασμένοι						
Το μάθημα ενθάρρυνε την ενεργό συμμετοχή και την έκφραση των ιδεών με επιτυχία						

Γράψτε τουλάχιστον τρεις γνώσεις/δεξιότητες που εσείς...

.....

.....

.....

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

MERCI DE VOTRE PARTAGE!

ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ



ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

Παρακαλώ κυκλώστε ποια από τα ακόλουθα συναισθήματα βιώσατε κατά τη διάρκεια του μαθήματος της εκπαίδευσης.

ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ/Η	ΕΚΠΛΗΚΤΟΣ/Η	ΕΝΔΥΝΑΜΩΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ
ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΣΤΡΕΣΑΡΙΣΜΕΝΟΣ/Η
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η	ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΑ	ΒΑΡΙΕΣΤΗΜΕΝΟΣ/Η	ΜΕ ΕΜΠΝΕΥΣΗ
ΕΥΤΥΧΗΣ	ΠΑΡΑΚΙΝΗΜΕΝΟΣ/Η	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΣ/Η	ΧΑΛΑΡΩΜΕΝΟΣ/Η

Πόσο ευχαριστημένοι ήσασταν με το μάθημα. Επιλέξτε το επίπεδο που συμφωνείτε από τα ακόλουθα:

	ΔΙΑΦΩΝΩ Απόλυτα		ΣΥΜΦΩΝΩ Απόλυτα		
	1	2	3	4	5
Η εκπαίδευση ήταν χρήσιμη για εμένα					
Ως αποτέλεσμα της εκπαίδευσης είμαι ικανός να αναγνωρίσω θέματα φύλου					
Ως αποτέλεσμα της εκπαίδευσης, μπορώ να αναλύσω θέματα φύλου στο πλαίσιο της έμφυλης βίας					
Ως αποτέλεσμα της εκπαίδευσης μπορώ να δουλέψω με άλλους προκειμένου να εξασφαλίσω μία κοινωνία χωρίς έμφυλη βία					
Το περιεχόμενο ήταν επαρκές και χρήσιμο					
Η μεθοδολογία της εκπαίδευσης ήταν η κατάλληλη					
Η ομάδα εκπαίδευσης ήταν καλά προετοιμασμένη και τα μαθήματά τους καλά σχεδιασμένα					
Ο χρόνος που διατέθηκε για το μάθημα ήταν ο κατάλληλος					
Το υλικό κατά τη διάρκεια των εκπαιδεύσεων ήταν κατάλληλο					
Η ευκαιρία για ανταλλαγή εμπειριών και αλληλεπίδρασης με τους άλλους συμμετέχοντες ήταν χρήσιμη					
La possibilité d'échanger des expériences et des échanges avec d'autres participants a été utile					

Τι περιορισμούς μπορεί να αντιμετωπίσετε στο να εφαρμόσετε όσα έχετε μάθει;

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΧΟΛΙΑ

ΠΗΓΕΣ

Μεσογειακό Ινστιτούτο για Μελέτες Φύλου, Youth4Youth – Ένα εγχειρίδιο για την ενδυνάμωση των νέων ανθρώπων στην πρόληψη της έμφυλης βίας μέσω της εκπαίδευσης των συνομηλίκων. 2012

Femnet, Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης της Femnet για την Έμφυλη Βία. 2012

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πυξίδα: Εγχειρίδιο για την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα με νέους ανθρώπους. 2012

ΟΕΔΒ, Υπουργείο Παιδείας – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός για την Τρίτη Τάξη του Γυμνασίου: Προετοιμασία για τη Ζωή. 1999

Getnet, Η Αρρενωπότητα στη Δημιουργία των Έμφυλων Ταυτοτήτων: Ένας Οδηγός της Getnet για τους Εκπαιδευτές. 2001

Diaz-Aguado M. J., Igualdad y Prevencion de la Violencia de Genero en la Adolescencia. Madrid: Ministerio de Sanidad, Politica Social e Igualdad Centro de Publicaciones. 2011

Συμβούλιο της , Το Γένος Μετράει- Ένα Εγχειρίδιο για την Προσέγγιση της Έμφυλης Βίας, που επηρεάζει τους Νέους Ανθρώπους. 2007

Caroll, J. L., Σεξουαλικότητα Τώρα: Αγκαλιάζοντας τη Διαφορετικότητα. 2010

UNICEF, Παγκόσμια Αναφορά στη Βία Κατά των Παιδιών, Κεφάλαιο 4: Η Βία Εναντίον των Παιδιών στα Σχολεία και τα Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα. 2006

JSI Ινστιτούτο Έρευνας & Εκπαίδευσης/ RHRC Κοινοπραξία, Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης των Συντονιστών: Πολυκλαδική και Διατομεακή Πρόληψη και Απάντηση στην Έμφυλη Βία σε Πληθυσμούς που επηρεάζονται από Ένοπλες Συγκρούσεις. 2004

Psicologia e Igualdad de Genero Consejo General de la Psicologia de Espana, Manual de Recomendaciones de Buenas Practicas, 2016

Συνεχής Ανάπτυξη του Οργανισμού Ανάπτυξης Νέων, Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης για την Έμφυλη Βία. 2013

Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών

- Έγγραφο Περιβάλλοντος: Έκθεση Ανθρώπινης Ανάπτυξης, 1995.
- Πακέτο Πληροφοριών Φύλου
- Έκθεση Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Ναμίμπια), 2000/1

ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ:

AAUW, Οι γυναίκες τα έχουν ακούσει όλα. Να μην είσαι εμπόδιο στο μονοπάτι μίας γυναίκας προς την ηγεσία: https://www.aauw.org/files/2016/03/bias-phrases_600x320.png

Bwss, 20 τρόποι που η νεότητα μπορεί να εμποδίσει τη βία εναντίον των κοριτσιών και των γυναικών: <https://www.bwss.org/wp-content/uploads/2013/04/20WAYStoprevent2.png>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence>





